

Nr 13.

Ankom till Riksdagens kansli den 27 mars 1912 kl. 12 m.

Utlåtande angående regleringen af utgifterna under riksstatens tionde hufvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

Ordinarie anslag.

I. Pensionsstaten.

1:o) Uti den till Riksdagen den 13 januari innevarande är aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Kungl. Maj:t i första punkten under tionde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att höja det under riksstatens tionde hufvudtitel å ordinarie stat uppförda anslaget för bidrag till pensionering af änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén, nu 119,812 kronor, med 917 kronor till 120,729 kronor.

*Ang.
höjning af
statsbidraget
till pensionering af änkor
och barn efter
befäl och
underbefäl
vid armén.*

[1.]*)

Den i ärendet förebragta utredningen återfinnes i ett vid statsverkspropositionen fogadt utdrag af protokollet öfver landtförsvarsärenden den 17 november 1911 (10 h. t. sid. 20).

Då utskottet ej haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må höja det under riksstatens tionde hufvudtitel å ordinarie stat uppförda anslaget för bidrag till pensionering af änkor och barn efter

*) Angifver punkt i statsverkspropositionen.

befäl och underbefäl med vederlikar vid armén, nu 119,812 kronor, med 917 kronor till 120,729 kronor.

Ang.
höjning af
anslaget för
bidrag till
flottans pen-
sionskassas
gratalfond.

[2.]

2:o) Uti punkt 2 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att höja det under riksstatens tionde hufvudtitel å ordinarie stat uppförda anslaget för bidrag till flottans pensionskassas gratalfond, nu 25,000 kronor, med 1,000 kronor till 26,000 kronor.

Beträffande den i ärendet förebragta utredningen tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 1 december 1911 (10 h. t. sid. 23).

Utskottet, som ej funnit något att erinra vid ifrågavarande förslag, hemställer fördenskull,

att Riksdagen må höja det under riksstatens tionde hufvudtitel å ordinarie stat uppförda anslaget för bidrag till flottans pensionskassas gratalfond, nu 25,000 kronor, med 1,000 kronor till 26,000 kronor.

Ang.
höjning af
de från Vad-
stena krigs-
manshuskassa
och flottans
pensionskassa
utgående
underhåll och
pensioner.

3:o) Frågan om förbättrade underhåll och pensioner till arméns och flottans manskap har varit föremål för utskottets behandling på grund af fyra inom Andra kammaren väckta motioner, nämligen nr 57 af herr *Vahlquist*, nr 60 af herr *Bogren*, nr 124 af herr *Nilsson* i Linnås jämte tre andra af kammarens ledamöter samt nr 158 af herr *Liljedahl*.

Herr *Vahlquist* har hemställt, »att Riksdagen ville besluta, 1. att hvarje från Vadstena krigsmanshuskassa nu och framdeles utgående enligt gällande föreskrift bestämdt underhåll (gratial) skall ökas med 50 kronor årligen, under villkor att sådant tillägg icke må åtnjutas af annan än den, som uppnått 50 års ålder; dock att underhållstagare, som på grund af kroppsskada eller liknande anledning fått sig tillerkänt underhåll från nämnda kassa, må äfven före 50 års ålder, enligt Kungl. Maj:ts särskilda medgifvande, komma i åtnjutande af ifrågavarande underhållsförhöjning, samt att till bestridande af kostnaden härför öka anslaget till förhöjning i gratialen åt afskedadt indelt manskap med 532,000 kronor samt i riksstaten uppföra detta anslag under benämning: 'förhöjning i gratialen åt afskedadt manskap'; 2. att hvarje pension, som till belopp ej öfverstigande 180 kronor från statsverket genom flottans pensionskassa utgår till marinens eller lotsverkets redan afskedade manskap eller kommer att utgå till marinens hädanefter afskedade manskap, må höjas med 50 kronor årligen, dock att sådant tillägg ej må

utgå med högre belopp än att detsamma och pensionen tillhopa icke öfverstiga 200 kronor; att tillägget icke får åtnjutas af den, som erhåller pensionsbidrag från lotsverkets medel, och ej heller af annan än den, som uppnått 50 års ålder, därest icke beträffande underhållstagare, som på grund af kroppsskada eller liknande anledning fått sig tillerkänt underhåll från nämnda kassa, Kungl. Maj:t medgifver honom att tidigare komma i åtnjutande af ifrågavarande förmån; samt att till bestridande af kostnaden härför höja det å ordinarie stat under tionde hufvudtiteln uppförda förslagsanslag 'till pensionering af flottans och lotsverkets gemenskap' med 46,200 kronor.»

I herr *Bogrens* omförmälda motion föreslås, »att Riksdagen ville besluta, att i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, det tacktes Kungl. Maj:t snarast möjligt utreda och för Riksdagen framlägga förslag om förbättrade pensionsvillkor för arméns indelta manskap».

Herr *Nilsson* och hans medmotionärer hemställa, att, i syfte att hvarje från Vadstena krigsmanshuskassa nu och framdeles utgående, enligt gällande föreskrift bestämda underhåll skulle ökas med 50 kronor årligen, »Riksdagen måtte besluta, att anslaget till förhöjning af gratialen åt manskap af indelta armén måtte höjas med härför erforderligt belopp.»

Herr *Liljedahl* hemställer slutligen i sin motion, det Riksdagen ville besluta: att ingå till Kungl. Maj:t med en skrifvelse, att Kungl. Maj:t tacktes snarast framlägga förslag till förbättrad pensionering enligt i motionen angifna grunder för sådant indelt manskap, som sedan den nya härordningens tillämpning varit inkalladt till en tjänstgöring, som med minst dubbla antalet dagar, räknadt i medeltal per år, öfverstiger det dagantal, som bildar infanteriets repetitionsöfningar.

Utskottet får, i fråga om de till stöd för dessa framställningar anförda skälen, hänvisa till motionerna, men har i afseende å gällande bestämmelser för de pensionsfonder, hvarur det indelta krigsmanskapet erhåller pension, ansett sig böra ur herr *Liljedahls* motion här intaga följande där meddelade utredning.

»Pensionsfonder.

1. *Vadstena krigsmanshusfond* bildades af inkomster från det af Gustaf II Adolf inrättade krigsmanshuset i nämnda stad. Det kronan tillfallna birgittinklostret därstädes anslogs till en försörjningsanstalt åt gamla och förlamade krigare. Inrättningen trädde i funktion år 1646,

och under ett sekel (till 1756) intogos krigsmän af alla grader i denna invalidinrättning. När arméns pensionskassa bildades 1756 anslogs $\frac{3}{5}$ af krigsmanshusets inkomster till densamma, hvarefter huset blef en försörjningsanstalt för soldater och korpraler. Till större delen ha numera krigsmanshusets inkomster indragits till kronan och ersatts med statsanslag, som bilda den s. k. krigsmanshusfonden. Enligt rikshufvudbokens kapitalkonto för år 1910 utgjorde den af statskontoret redovisade fonden vid nämnda års början 4,508,651 kronor och 67 öre.

Från denna fond utbetalas pensioner — någon gång äfven tillfälliga gratifikationer — till indelt manskap, uppdeladt i fyra pensionsklasser.

2. *Invalidhusfonden* är en aflagring af den år 1848 skedda upplösningen af invalidinrättningen å Ulriksdal, då Riksdagen gaf Kungl. Maj:t dispositionsrätt öfver de till inrättningen anslagna jordbruksräntorna. Fondens inkomster af indragna boställen m. m. vid f. d. adelsfaneregementet utbyttes vid 1850—51 års riksdag mot kontant statsanslag, hvilket vid 1875 års riksdag fastställdes till sitt nuvarande belopp 60,350 kronor. Enligt rikshufvudbokens kapitalkonto för år 1910 utgjorde den af statskontoret redovisade fonden vid nämnda års början 3,403,404 kronor och 12 öre.

Från denna fond utbetalas, utom 284 svärdspensioner à 45 kronor åt underofficerare, dels 550 *svärdspensioner* à 15 kronor åt sådant manskap vid armén och flottan, som innehar svärdsmedalj och står i tur till lediga pensionsrum, dels *gratifikationer* för ett år i sänder. Dessa senare tilldelas afskedadt manskap, indelt och värfvad, i regeln vid 65 lefnadsår och 20 tjänsteår. En del gratifikationer tilldelas äfven sådana äldre och behöfvande officerare och underofficerare, hvilka varit med om den gamla löneordningen och därför ej blifvit pensionsberättigade.

Manskapsgratifikationerna börja i regeln med 15 kronor vid 65 år, höjas till 20 kronor vid 80 år, 25 kronor vid 85 år, 30 kronor vid 90 och 35 kronor vid 95 år.

3. *Konungens allmänna hospitalsfond* grundades 1776 och utbetalar pensioner i fyra klasser à 24, 36, 48 och 60 kronor. Pensionerna erhållas efter särskild ansökan, åtföljd af afskedspass samt läkar- och prästbetyg.

Fondens kapital utgjorde den 1 januari 1910: 343,000 kronor.

4. *Konungens militärhospitalsfond* bildades efter 1813 och 1814 års krig genom sammanskott och gåfvor. Den utdelar gratifikationer till krigsmäns i fattigdom öfverlämnade änkor och barn.

Fondens kapital utgjorde den 1 januari 1910: 279,474 kronor.

Pensionsbestämmelserna.

Pensionsbestämmelserna för indelt manskap äro synnerligen invecklade, medan däremot officerares och underofficerares pensioner äro lättfattligt reglerade. Själfva beräkningsgrunden för manskapspensioneringen är en annan än den, som gäller för officerare och underofficerare. Dessa erhålla hela lönen i pension vid 50 lefnads- och 30 tjänstår, om lönen ej öfverstiger 1,000 kronor, då pensionen beräknas efter vissa procent af lönen.

Vid beräknandet af det indelta manskapets pensionsbelopp har ingen bestämd princip följts. Det hela har karaktären af ett tämligen principiöst virrvarr. Den enda beräkningsgrund, som tydligt framträder i de labyrintiska bestämmelserna, är negativ och utmärkes genom sitt afståndstagande från hvarje principlighet med grunderna för officerares och underofficerares pensionering.

Indelt manskap, som vid afskedstagandet uppnått 25 tjänstår (kungl. bref den 7 juli 1905), är berättigadt till pension (s. k. underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa). Vid de förra värfvade trupperna (utom Värmlands fältjägarekår) inträder pensionsrätten vid 40 lefnads- och 20 tjänstår, vid Värmlands fältjägarekår samt för manskapsunderbefälet vid Skånska husar-, Skånska dragon- och Norrlands dragon regementen efter 45 lefnads- och 25 tjänstår (kungl. kungörelsen den 7 april 1818, kungl. bref den 30 maj 1893). Manskap vid gardet, som nått 19 tjänstår, kan anmälas till pension med villkor att det kvarstår i tjänst, tills det innehar 20 tjänstår (kungl. bref den 11 september 1837). Manskap vid icke garnisonerad trupp, som förut tjänat vid värfvadt garnisonsregemente, beräknar hvarje tjänstår därstädes såsom $1\frac{1}{2}$ (såsom $1\frac{1}{4}$ vid de tre f. d. jägarekårerna enligt kungl. bref den 20 mars 1849). Indelt manskap, som erhåller afsked efter uppnådda 20 tjänstår, anmäles till *underhåll på expektans* och kommer vid 50 års ålder i åtnjutande af pension (kungl. kungörelsen 6 augusti 1909).

Pensionerna från Vadstena krigsmanshusfond delas i fyra klasser sålunda:

1 klassen med 72 kronor årligen åt sinnesrubbade, lemlästade, blindas och obotligt sjuka (pensionen kan i särdeles ömmande fall höjas till 100 kronor);

2 klassen med 48 kronor årligen åt något mindre lemlästade och sjuka, som blott i ringa mån kunna bidraga till sin utkomst;

3 klassen med 36 kronor årligen åt dem, som efter 1 januari 1901 fått afsked och varit pensionsberättigade, samt åt dem, som efter 1 januari anmälts till underhåll på expektans, efter uppnådda 50 lefnadsår. Före 1901 afskedadt manskap, som tjänat i 30 år eller drabbats af mindre svår sjukdom, erhåller endast 24 kronor;

4 klassen med 15 kronor årligen åt manskap vid de värfvade trupperna (vid f. d. Värmlands fältjägarerår m. fl.), som vid afskedet fyllt 40 (45) år och tjänat i 20 (25) år, samt manskap vid öfriga trupper, som före 1905 erhållit afsked med anmälan till underhåll på exspektans, efter uppnådda 50 lefnads- och 30 tjänstår. För indelt manskap, afskedadt efter 1 januari 1901, höjes beloppet till 24 kronor (kungl. bref 1900).

Pensionstagare i 4 klassen uppflyttas vid 65 års ålder (vid 60 års, om han tillhört värfvad trupp) i 3 klassen. Pensionstagare i 3 klassen uppflyttas vid 72 års ålder i 2 klassen; alla pensionstagare uppflyttas vid 80 års ålder i 1 klassen.

Alla pensioner, som utgå till pensionstagare, hvilka fyllt 50 år (med Kungl. Maj:ts medgifvande till yngre, som blifvit skadade), ökas med 25 kronor årligen (kungl. kungörelsen 1909).

Korpraler (konstaplar) och vice korpraler (de senare såvida de erhållit afsked efter 1878 års ingång, som de två senaste åren tjänat i graden på stat och vid afskedstagandet erhållit vitsorden »utmärkt väl» eller »väl», tilldelas de förre 24, de senare 12 kronor i förhöjning å pensionsbeloppet (kungl. bref den 8 april 1892). Samma förhöjning tillkommer efter grad sjukvårds- och hofslagaresoldater, som vunnit befordran (kungl. bref den 15 mars 1895 och den 20 mars 1896).

Anmälan till erhållande af pension göres af vederbörande regementschef till arméförvaltningens civila departement, som bestämmer pensionsbeloppet.»

Utskottet.

Till en början har utskottet ansett sig böra lämna en kortfattad redogörelse för de uti ifrågakvarande motioner framställda yrkandena.

Herr Vahlquist yrkar sålunda, att de till afskedadt manskap vid armén och flottan från Vadstena krigsmanshuskassa och flottans pensionskassa utgående underhåll och pensioner måtte höjas med 50 kronor. Detta skulle enligt motionärens beräkningar medföra en höjning af dels anslaget till »förhöjning i gratialen åt afskedadt manskap» med 532,000

kronor dels och förslagsanslaget till »pensionering af flottans och lotsverkets gemenskap» med 46,200 kronor.

Herr *Nilsson* och hans medmotionärer ansluta sig till det af herr *Vahlquist* framställda yrkandet om höjning med 50 kronor af ifrågasvarande pensioner, dock endast hvad angår arméns indelta manskap, och hemställa tillika, att det för ändamålet utgående anslaget måtte höjas med därför erforderligt belopp.

Herr *Bogren* ifrågasätter en höjning af soldatpensionen till 100 kronor, hvarigenom enligt motionärens uppgift ökningen för hvarje underhålls- eller pensionstagare skulle blifva 39 kronor årligen. Motionären inskränker sig emellertid till att hemställa om en skrifvelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning i ämnet.

Hvad slutligen angår herr *Liljedahl*, har äfven denne hemställt om en skrifvelse till Kungl. Maj:t med begäran om förslag till förbättrad pensionering för arméns och flottans indelta manskap enligt vissa af motionären angifna grunder, men skulle den åsyftade förbättringen afse allenast sådant indelt manskap, som efter den nya härordningens tillämpning varit inkalladt till extra tjänstgöring under viss tid.

Såsom jämväl af motionerna framgår, vidtogs vid 1909 års Riksdag en höjning af ifrågasvarande pensioner. Det torde emellertid knappast kunna förnekas, att hvad af motionärerna nu anförts till stöd för en ytterligare höjning af dessa pensioner är värdt beaktande. Men då, enligt hvad innehållet i nu föreliggande framställningar gifver vid handen, ganska olika meningar göra sig gällande i fråga om lämpligaste sättet för en förbättrad pensionering af nu i ifrågasvarande manskap, synes det icke vara tillrädligt att utan en föregående fullständig utredning i ämnet vidtaga en förhöjning, hvars genomförande måste komma att för statsverket medföra betydande utgifter. Utskottet har därför, behjärtande de framställda önskemålen, funnit sig böra tillstyrka en skrifvelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning och förslag rörande höjning af de från Vadstena krigsmanshuskassa och flottans pensionskassa utgående underhåll och pensioner, därvid särskildt torde böra tagas under öfvervägande, huruvida icke den förhöjning, som kan anses böra komma i fråga, bör tilldelas vederbörande underhållstagare vid en något högre åldersgräns, än som gäller med afseende å det af 1909 års Riksdag beslutade tillskott.

Åberopande hvad sålunda i ärendet förekommit får utskottet hemställa,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motio-
ner, ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det
täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa utredning, huru-
vida och i så fall under hvilka villkor en höjning af
de till afskedadt manskap vid armén och flottan från
Vadstena krigsmanshuskassa och flottans pensionskassa
utgående underhåll och pensioner må anses böra äga
rum samt därefter för Riksdagen framlägga de för-
slag, hvartill utredningen må gifva anledning.

Ang.
pension till
förra båtsmän-
nen P. O.
Svensson Art
och O. Olsson
Långbro,
(Långbo).
[3.]

4:o) Uti punkt 3 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t före-
slagit Riksdagen att medgifva, att förra båtsmännen vid Blekinge 1:a
kompani nr 84 *Per Otto Svensson Art* och vid Norrlands 1:a kompani
nr 75 *Olof Olsson Långbro (Långbo)* må tilldelas pension såsom hade
de tjänat i tjugu år från tjugu års ålder räknadt.

Utredningen i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver sjöför-
svarsärenden den 24 november 1911 (10 h. t. sid. 26).

Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts förevarande fram-
ställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att förra båts-
männen vid Blekinge 1:a kompani nr 84 *Per Otto*
Svensson Art och vid Norrlands 1:a kompani nr 75
Olof Olsson Långbro (Långbo) må tilldelas pension
såsom hade de tjänat i tjugu år från tjugu års ålder
räknadt.

Ang.
höjning af bi-
draget till döf-
stumlärnarnas
pensionsanstalt.
[4.]

5:o) Uti punkt 4 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t före-
slagit Riksdagen att höja det på ordinarie stat under tionde hufvud-
titeln under rubrik »Bidrag till döfstumlärnarnas pensionsanstalt» upp-
förda förslagsanslag från 30,000 kronor till 35,000 kronor eller med
5,000 kronor.

Beträffande de till stöd för denna framställning anförda skäl får
utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den
15 december 1911 (10 h. t. sid. 63).

Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande fram-
ställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må höja det på ordinarie stat under tionde hufvudtiteln under rubrik »Bidrag till döfstumlärarnas pensionsanstalt» uppförda förslagsanslag från 30,000 kronor till 35,000 kronor eller med 5,000 kronor.

6:o) I punkten 5 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att de vid den allmänna folkundervisningen anställda lärare och lärarinnor i slöjd, hvilka erhålla minst samma aflöning som författningsenligt tillkommer småskollärarinnor, må, därest till deras aflönande erhålles statsbidrag och de meddela undervisning minst 20 timmar i veckan, under iakttagande i tillämpliga delar af föreskrifterna i reglementet för småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt, vinna delaktighet i nämnda anstalt.

Ang.
ålderdomsun-
derstöds-
lärare
och lärarinnor
i slöjd.
[5.]

Den i ärendet förebragta utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 64).

Utskottet har icke funnit något att erinra emot Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning och hemställer alltså,

att Riksdagen må medgifva, att de vid den allmänna folkundervisningen anställda lärare och lärarinnor i slöjd, hvilka erhålla minst samma aflöning, som författningsenligt tillkommer småskollärarinnor, må, därest till deras aflönande erhålles statsbidrag och de meddela undervisning minst 20 timmar i veckan, under iakttagande i tillämpliga delar af föreskrifterna i reglementet för småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt, vinna delaktighet i nämnda anstalt.

7:o) I punkt 6 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att beräkna förslagsanslaget till pensionering af civila tjänstinnehafvare, nu 100,000 kronor, med ett till 600,000 kronor förhöjdt belopp.

Öfver denna framställning kommer utskottet att framdeles under Riksdagen afgifva utlåtande, hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

Ang.
höjning af
anslaget till
pensionering
af civila
tjänstinne-
hafvare.
[6.]

anmäla.

8:o) Beträffande öfriga ordinarie anslag under pensionsstaten har någon förändring icke ifrågasatts; och får utskottet alltså hemställa,

att samtliga de anslag under pensionsstaten, i afseende å hvilka förändring icke blifvit här ofvan ifrågasatt, må i 1913 års riksstat upptagas med oförändrade belopp.

II. Indragningsstaten.

A. Ang. justitiedepartementet.

Ang.
pensioner
åt vissa skrif-
biträden hos
Svea hofrätt.

9:o) I en till Riksdagen den 15 innevarande mars aflåten proposition, nr 80, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagda utdrag af statsrådsprotokollen öfver justitiedepartementens ärenden för den 23 nästlidna februari och ofvannämnda den 15 mars, föreslagit Riksdagen medgifva, att skrifbiträdena hos Svea hofrätt *Hilda Carolina Charlotta Sjögren* och *Julie Molin* må, under förutsättning att de med innevarande års utgång upphöra med anställningen hos hofrätten, från och med år 1913 under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta årliga pensioner, *Hilda Carolina Charlotta Sjögren* med 970 kronor och *Julie Molin* med 900 kronor.

Utskottet, som i fråga om den i ärendet förebragta utredningen tillåter sig hänvisa till propositionen, hemställer

att Riksdagen må medgifva, att skrifbiträdena hos Svea hofrätt *Hilda Carolina Charlotta Sjögren* och *Julie Molin* må, under förutsättning att de med innevarande års utgång upphöra med anställningen hos hofrätten, från och med år 1913 under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta årliga pensioner, *Hilda Carolina Charlotta Sjögren* med niohundrasjuttio kronor och *Julie Molin* med niohundra kronor.

10:o) I punkt 7 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att föreståndaren vid kronohäktet i Lycksele *Lars Gustaf Larsson* må från och med månaden näst efter den, hvarunder han erhåller afsked från sin befattning, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten en årlig pension af 900 kronor.

Ang.
pension för
kronohäktes-
föreståndaren
L. G. Larsson.
[7.]

Utredningen i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver justitiedepartementens ärenden den 30 december 1911 (10 h. t. sid. 83).

Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning, hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att föreståndaren vid kronohäktet i Lycksele *Lars Gustaf Larsson* må från och med månaden näst efter den, hvarunder han erhåller afsked från sin befattning, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten en årlig pension af niohundra kronor.

11:o) I punkt 8 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att kokerskan vid straffängelset i Växjö *Kajsa Svensdotter* må från och med månaden näst efter den, hvarunder hennes anställning upphör, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten en årlig pension af 230 kronor.

Ang.
pension för
fängelse-
kokerskan
Kajsa Svens-
dotter.
[8.]

Med anledning häraf får utskottet, under åberopande af hvad i nästföregående punkt omförmälda statsrådsprotokoll (10 h. t. sid. 85) i ärendet innehåller, hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att kokerskan vid straffängelset i Växjö *Kajsa Svensdotter* må från och med månaden näst efter den, hvarunder hennes anställning upphör, under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten en årlig pension af tvåhundra trettio kronor.

12:o) Uti en inom Andra kammaren af herr *E. Kristensson* väckt motion, nr 145, har föreslagits, »det Riksdagen ville besluta, att, i enlighet med grunderna i §§ 7—11 af Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa den 21 december 1907 och på därstädes

Ang.
pension åt
vaktkonsta-
peln *Nils*
Moréns änka
och omyndiga
barn.

stadgade villkor, en årlig pension af 240 kronor må från och med april månad 1911 utgå till aflidne vaktkonstapeln vid centralfängelset i Härlanda Nils Aron Moréns änka, *Sofia Morén*, och makarnes under äktenskapet födda ännu omyndiga barn».

Beträffande de till stöd för denna framställning anförda skälen tillåter sig utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Vid förlidet års riksdag förevar till behandling ett liknande fall, nämligen fråga om pension åt vaktkonstapeln vid tvångsarbetsanstalten i Karlskrona Viktor Lindholms änka Emma Lindholm, född Gustafsson, och makarnas i äktenskapet födda ännu omyndiga barn. Utskottet afstyrkte då den i ämnet väckta motionen (utl. 18, punkt 17) under uttalande af den uppfattningen, att frågan om pension åt änkan Lindholm lämpligen bort göras till föremål för utredning af vederbörande myndigheter, innan förslag därom förelades Riksdagen. Denna hemställan bifölls af Första kammaren, hvaremot Andra kammaren biföll den i ämnet väckta motionen. Vid därefter anställd gemensam votering biföll emellertid Riksdagen med 214 röster mot 147 motionen.

Utskottet vidhåller visserligen sin förlidet år uttalade uppfattning, att en fråga af denna beskaffenhet lämpligen bort göras till föremål för utredning af vederbörande myndigheter. Men med hänsyn till Riksdagens förberörda beslut och då i detta fall föreligga omständigheter af enahanda art, som i den nyss omförmälda motionen, har utskottet icke ansett sig böra afstyrka bifall till herr Kristenssons förevarande motion.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, med bifall till förevarande motion, må medgifva, att, i enlighet med grunderna i §§ 7—11 af Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa den 21 december 1907 och på därstädes stadgade villkor, en årlig pension af tvåhundrafyrtio kronor må från och med april månad 1911 å allmänna indragningsstaten utgå till aflidne vaktkonstapeln vid centralfängelset i Härlanda Nils Aron Moréns änka, *Sofia Morén*, och makarnas under äktenskapet födda ännu omyndige son.

13:o) I en inom Andra kammaren af herr *P. Olsson* i Fläsbro väckt motion, nr 26, har hemställts, »att Riksdagen måtte bevilja f. d. extra fänggevaldigern *J. Hansson* i Hudiksvall en pension af trehundra kronor årligen under hans återstående lifstid att utgå från och med den 1 juli 1911».

Ang.
motion II: 26.

Beträffande de till stöd för denna framställning anförda skälen, tillåter sig utskottet att hänvisa till själfva motionen.

Då, enligt hvad utskottet inhämtat, *Hansson* icke innehaft aflönad gevaldigerstjänst, och hans uppdrag, som endast innefattat att verkställa förekommande fängstransporter, varit af tillfällig beskaffenhet, har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka, att någon pension af statsmedel beviljas honom.

Utskottet.

Utskottet hemställer förty,

att förevarande motion, II: 26, icke må af Riksdagen bifallas.

B. Ang. utrikesdepartementet.

14:o) Uti punkten 9 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att envoyén *Johan Anton Wolff Grip* må från och med den 1 januari 1912 under sin återstående lifstid åtnjuta från allmänna indragningsstaten en årlig pension af 6,000 kronor.

Ang.
pension åt
envoyén J. A.
W. Grip.
[9.]

Beträffande de till stöd för denna framställning anförda skälen får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet öfver utrikesdepartementsärenden den 30 december 1911 (10 h. t. sid. 87).

Då enligt hvad utredningen i statsrådsprotokollet gifver vid handen *Grip* är berättigad till erhållande af pension, men numera icke några medel finnas till Kungl. Maj:ts disposition för utbetalande af dylik pension, har utskottet icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning och hemställer alltså,

att Riksdagen må medgifva, att envoyén *Johan Anton Wolff Grip* må från och med den 1 januari 1912 under sin återstående lifstid åtnjuta från all-

männa indragningsstaten en årlig pension af sextusen kronor.

Ang.
pension åt
kontors-
biträdet vid
konsulatet i
Köpenhamn
A. C. Bang.
[10.]

15:o) I punkt 10 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att kontorsbiträdet vid svenska konsulatet i Köpenhamn *Andreas Christian Bang* må från och med månaden näst efter den, hvarunder han entledigas från nämnda befattning, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 2,400 kronor.

Den i detta ärende förebragta utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet öfver utrikesdepartementsärenden den 30 december 1911 (10 h. t. sid. 90).

Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att kontorsbiträdet vid svenska konsulatet i Köpenhamn *Andreas Christian Bang* må från och med månaden näst efter den, hvarunder han entledigas från nämnda befattning, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af tvåtusenyrahundra kronor.

C. Ang. landtförsvarsdepartementet.

Ang.
pension
åt förre
fästnings-
byggnads-
arbetaren
K. G. Anders-
son.
[11.]

16:o) I punkten 11 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva att förre fästningsbyggnadsarbetaren *Karl Gustaf Andersson* må erhålla en årlig pension af 300 kronor å allmänna indragningsstaten, att utgå från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från sin anställning som renhållningskarl vid kommandantskapet å Karlsborg.

I fråga om den i ärendet förebragta utredningen tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 10 november 1911 (10 h. t. sid. 93).

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att förre fästningsbyggnadsarbetaren Karl Gustaf Andersson må erhålla en årlig pension af trehundra kronor å allmänna indragningsstaten, att utgå från och med månaden näst efter den, då han erhåller afsked från sin anställning som renhållningskarl vid kommandantskapet å Karlsborg.

17:o) I en inom Andra kammaren af herr *A. Vennersten* väckt motion, nr 54, har hemställts, »att Riksdagen måtte tillerkänna förre fästningsbyggnadsarbetaren *Johan Andreasson-Skoglund* å allmänna indragningsstaten en årlig pension af 300 kronor att beräknas och utgå från och med år 1911».

Ang.
pension åt
f. fästnings-
byggnads-
arbetaren
*J. Andreasson-
Skoglund.*

Beträffande de till stöd för denna framställning anförda skälen får utskottet hänvisa till motionen.

Då af utredningen i ärendet framgår, att *Andreasson-Skoglund* under ej mindre än 22 år arbetat i statens tjänst, synes billigheten fordra, att han, som numera uppnått en lefnadsålder af 73 år och enligt intyg befinner sig i små ekonomiska omständigheter, af staten erhåller något understöd, och torde detta lämpligen böra bestämmas till 200 kronor årligen att utgå från innevarande års början.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motion, må medgifva, att förre fästningsbyggnadsarbetaren *Johan Andreasson-Skoglund* må erhålla en årlig pension af tvåhundra kronor å allmänna indragningsstaten att utgå från och med år 1912.

18:o) I två likalydande motioner, väckta den ena inom Första kammaren, nr 73, af herrar friherre *J. Beck-Friis* och *G. Tamm*, och den andra inom Andra kammaren, nr 159, af herr *K. Martin*, har hemställts, att Riksdagen måtte besluta, att stallförmannen vid krigsskolan å Karlberg *Gustaf Alrik Karlsson* må från och med månaden

Ang.
understöd åt
stallförman-
nen vid
krigsskolan å
Karlberg
G.A. Karlsson.

näst efter den, i hvilken han erhåller entledigande från sin befattning vid skolan, under sin återstående lifstid uppbära ett årligt understöd af 600 kronor å allmänna indragningsstaten.

Till stöd för denna framställning anföra motionärerna följande:

»Med anledning af underdånig framställning från chefen för krigsskolan ingick Kungl. Maj:t till 1911 års riksdag med framställning om årligt understöd åt stallförmannen vid krigsskolan å Karlberg Gustaf Alrik Karlsson af fyrahundra kronor att åtnjutas under hans återstående lifstid från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhållit entledigande från sin anställning vid skolan. (Kungl. Maj:ts näd. proposition nr 47.) Denna hemställan blef af Riksdagen bifallen.

Chefens för krigsskolans underdåniga framställning afsåg emellertid ett understöd af åttahundra kronor. Arméförvaltningens civila departement, till hvilket denna framställning först remitterades, föreslog dock endast ett understöd af fyrahundra kronor. Som skäl för denna summa anförde departementet i hufvudsak, att 1909 års Riksdag beviljat drängen vid krigsskolan Carl Erik Fält-Lindberg understöd till detta belopp, hvilket därför också ansågs skäligt för förman Karlsson, oaktadt dennes lefnadsålder understege Fält-Lindbergs. Statskontoret biträdde departementets förslag, hvilket sedan, som sagdt, också blef Kungl. Maj:ts och af Riksdagen bifallet.

Att förman Karlsson på grund af i chefens för krigsskolan skrifvelse anförda skäl gjort sig förtjänt af understöd, är sålunda af Riksdagen erkänt. Storleken af understödet torde grunda sig på den af arméförvaltningens civila departement gjorda hemställan. Då emellertid det synes påtagligt, att vid understöds beviljande någon hänsyn bör fästas — förutom vid personens i fråga behof och anställningsår i statens tjänst — till hans förutvarande lönevillkor och beskaffenheten af den tjänst han innehåft, så förefaller likställandet af förman Karlsson och drängen Fält-Lindberg i detta hänseende ej vara berättigadt. Den förre har under en afsevärd tidrymd varit stallförman vid skolan — hans samfällda tjänsteår vid krigsskolan uppgå nu till i det närmaste 40 — med hvilken tjänst följer omhänderhafvandet af förråd af furage och persedlar för ett 30-tal hästar, den senare hade icke sådan anställning att därmed förenas särskilda skyldigheter eller ansvar. Den förres kontanta lön är kronor 985.50, den senares utgjorde 875 kronor. Om förman Karlssons understöd bestämts endast med hänsyn till hans innehafvande lön och i samma proportion till denna, som drängen Fält-Lindbergs till hans

lön, hade det blifvit ej obetydligt högre än 400 kronor; men härtill kommer därjämte hänsynen till den ojämförligt ansvarsfullare befattning, som förman Karlsson upprätthållit. De åberopade omständigheterna synas göra en höjning af understödet till 600 kronor om året rimlig och rättvis. För man och hustru, hvilkas löneförmåner ej medgifvit samlandet af någon sparpenning, är denna summa väl att anse som ett ringa lefvebröd. Den torde dock vara tillräcklig att hålla nöden borta från de gamlas boning, hvilket ej kan sägas vara fallet med den pension af 400 kronor, som beviljats.

Förman Karlsson, som ännu är i tjänst, fyller innevarande år 61 år, af hvilka han såsom ofvan anförts använt i det närmaste 40 i statens tjänst. Under denna tjänstetid har han ådragit sig sjukdom, hvilken hindrar honom att så sköta sina åligganden, som för krigsskolans vidkommande är önskligt, samt för honom utesluter hvarje inkomstbringande arbete efter afskedet från krigsskolan. Han och hans hustru äro sålunda för sitt uppehälle hänvisade endast till understödsbeloppet.

En höjning med kronor 200 af det till honom ifrågasatta understödet synes oss sålunda vara från alla synpunkter berättigad och innebära en handling af rättvisa mot en gammal statens tjänare, som i dess tjänst slitit ut sina krafter och hvars tjänstgöring utmärkt sig för nit, plikt-trohet och arbetslust.

Tjänstgöringsbetyg från chefen för kungl. krigsskolan äfvensom präst- och läkarebetyg bifogas.»

Hvad i motionerna anförts till stöd för en höjning af den vid förlidet års Riksdag stallförmannen Karlsson beviljade pensionen synes utskottet vara förtjänt af beaktande, och ehuru utskottet hyser tvekan om lämpligheten af att rubba föregående års beslut, enligt hvilket Karlsson tillerkänts en pension af 400 kronor, har utskottet likväl med hänsyn därtill, att, enligt inhämtade upplysningar, synnerligen ömmande omständigheter föreligga, ur billighetens synpunkt ansett sig böra biträda motionärernas förslag.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motio-
ner, må medgifva, att stallförmannen vid krigs-

skolan å Karlberg Gustaf Alrik Karlsson må, utöfver honom af 1911 års Riksdag beviljad pension till belopp af 400 kronor, från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhåller entledigande från sin befattning vid skolan, under sin återstående lifstid uppbära årligen ytterligare tvåhundra kronor å allmänna indragningsstaten.

Ang.
understöd åt
arbetsförman-
nen vid
krigsskolan å
Karlberg
Per Lindberg.

19:o) I två likalydande motioner, väckta den ena, nr 74 inom Första kammaren af herrar friherre *J. Beck-Friis* och *G. Tamm*, och den andra, nr 160 inom Andra kammaren af herr *K. Martin*, har hemställts, att Riksdagen måtte besluta, att arbetsförmannen för utarbetarna å kungsgården vid krigsskolan å Karlberg *Per Lindberg* må från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhåller entledigande från sin anställning vid skolan, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd af 600 kronor.

Motionärernas motivering lyder sålunda.

»Med anledning af underdånig framställning från chefen för krigsskolan ingick Kungl. Maj:t till 1911 års Riksdag med framställning om årligt understöd åt arbetsförmannen för utarbetarna å kungsgården vid krigsskolan å Karlberg *Per Lindberg* af fyrahundra kronor att åtnjutas under hans återstående lifstid från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhåller entledigande från sin anställning vid skolan. (Kungl. Maj:ts proposition nr 37.) Denna hemställan blef af Riksdagen bifallen.

Chefens för krigsskolan underdåniga framställning afsåg emellertid ett understöd af åttahundra kronor. Arméförvaltningens civila departement, till hvilket denna framställning först remitterades, föreslog dock endast ett understöd af fyrahundra kronor. Som skäl för denna summa anförde departementet i hufvudsak, att 1909 års Riksdag beviljat drängen vid krigsskolan *Carl Erik Fält-Lindberg* understöd till detta belopp, hvilket därför också ansågs skäligt för förman *Lindberg*, oaktadt denne ej varit i skolans tjänst anställd fullt så många år som drängen *Fält-Lindberg*. Statskontoret biträdde departementets förslag, hvilket sedan, som sagdt, också blef Kungl. Maj:ts och af Riksdagen bifallet.

»Att förman *Lindberg* på grund af i chefens för krigsskolan skrifvelse anförda skäl gjort sig förtjänt af understöd är sålunda af Riksdagen erkänt. Storleken af understödet torde grunda sig på den af arméförvaltningens civila departement gjorda hemställan. Då emeller-

tid det synes påtagligt, att vid understöds beviljande någon hänsyn bör fästas — förutom vid personens ifråga behof och anställningsår i statens tjänst — till hans förutvarande lönevillkor och beskaffenheten af den tjänst han innehaft, så förefaller likställandet af förman Lindberg och drängen Fält-Lindberg i detta henseende ej vara berättigadt. Den förre har under flera år vid krigsskolan varit anställd såsom arbetsförman — hans samfällda tjänstår vid krigsskolan äro nu 28 — med hvilken tjänst följer omhänderhafvandet af dyrbara statens förråd af persedlar, materialier och verktyg, den senare hade icke sådan anställning, att därmed förenades särskilda skyldigheter eller ansvar. Den förres kontanta lön uppgår till 1,040 kronor, den senares utgjorde 875 kronor. Om förman Lindbergs understöd bestämts endast med hänsyn till hans innehafvande lön och i samma proportion till denna som drängen Fält-Lindbergs till hans lön, hade det blifvit ej obetydligt högre än 400 kronor; men härtill kommer därjämte hänsynen till den ojämförligt ansvarsfullare befattning förman Lindberg upprätthållit. De åberopade omständigheterna synas göra en höjning af understödet till 600 kronor om året rimlig och rättvis. För man och hustru, hvilkas löneförmåner ej medgifvit samlandet af någon sparpenning, är denna summa väl att anse som ett ringa lefvebröd. Den torde dock vara tillräcklig att hålla nöden borta från de gamlas boning, hvilket ej kan sägas vara fallet med det understöd af 400 kronor, som beviljats.

Förman Lindberg, som ännu är i tjänst, fyller innevarande år 69 år. Hans höga ålder utesluter hvarje inkomstberedande arbete efter afskedet från krigsskolan. Han och hans hustru äro sålunda för sitt uppehälle hänvisade endast till understödsbeloppet.

En höjning med 200 kronor af det till honom ifrågasatta understödet synes oss sålunda vara från alla synpunkter berättigad och innebära en handling af rättvisa mot en gammal trogen statens tjänare, som i dess tjänst slitit ut sina krafter och hvars tjänstgöring utmärkt sig för nit, plikttrohet och arbetslust.

Tjänstgöringsbetyg från chefen för kungl. krigsskolan äfvensom prästbetyg bifogas».

Ehuru utskottet jämväl i detta fall hyser tvekan om lämpligheten af att rubba fjolårets beslut, har utskottet likväl äfven beträffande Lindberg funnit sådana ömmande omständigheter föreligga, att en något förhöjd pension utöfver den vid förlidet års Riksdag Lindberg beviljade kan anses vara ur billighetens synpunkt påkallad. Då emellertid Lind-

Utskottet.

bergs tjänstetid ganska väsentligt understiger Karlssons, har utskottet ansett sig böra tillstyrka en förhöjning med allenast 100 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motioner, må medgifva, att arbetsförmannen för utarbetarna å kungsgården vid krigsskolan å Karlberg Per Lindberg må utöfver honom af 1911 års Riksdag beviljad pension till belopp af 400 kronor från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhåller entledigande från sin anställning vid skolan, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära årligen ytterligare etthundra kronor.

Ang.
pension åt
förra köks-
förestånders-
skan vid
volontär-
skolan i Här-
nösand änkan
Serafia
Bergman.

20:o) I en inom Första kammaren af herr *A. J. Hagström* väckt motion, nr 44, har hemställts, att Riksdagen måtte bevilja förra köksförestånderskan vid volontärskolan i Härnösand änkan *Serafia Bergman* »ett understöd af trehundra kronor, att årligen utgå under hennes återstående lifstid».

Beträffande de till stöd för denna framställning anförda skälen, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionen.

Utskottet.

Då af handlingarna framgår, att änkan Bergman under sin fjorton-åriga anställning i statens tjänst ådragit sig sjukdom, som gör henne oförmögen att försörja sig, synes i detta fall billigheten fordra, att hon kommer i åtnjutande af ett årligt understöd för sitt nödtorftiga uppehälle. Beträffande beloppet af detta understöd torde detsamma icke böra sättas högre än till 200 kronor, eller samma belopp, som af 1910 års Riksdag beviljades i ett ungefärligen likartadt fall (k. prop. nr 64). Understödet synes lämpligen böra utgå från innevarande års början och endast så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motion, må medgifva, att förra köksförestånderskan vid volontärskolan i Härnösand änkan *Serafia Bergman* må

under sin återstående lifstid från och med år 1912, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förblifver, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd af tvåhundra kronor.

21:o) I en inom Andra kammaren af herr *H. Carlson* i Herrljunga väckt motion, nr 19, har hemställts, »att Riksdagen ville medgifva och besluta, att förre distinktionskorpralen *Johan Hallin* måtte få från allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid åtnjuta pension till så stort belopp, att densamma jämte honom tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till 300 kronor per år».

*Ang. pension
åt f. distink-
tionskorpralen
Johan Hallin.*

Motionären har till stöd för sin framställning anfört följande:

»1911 års Riksdag beslöt, på enskild motionärs framställning och mot bankoutskottets enhälliga afslagshemställan, bevilja 300 kronors årlig pension åt förre soldaten *Anders Johan Lund* från Djupsundet af Hammarö församling. Orsakerna, som föranledde detta Riksdagens beslut, var Lunds sjukdom och såsom en följd däraf nedsatta förmåga att kunna medelst kroppsligt arbete försörja sig och de sina.

Första kammaren fattade sitt beslut i frågan efter en kort debatt med 64 röster mot 57 och Andra kammaren med 95 mot 72 röster. Andra kammarens beslut, som något skilde sig från medkammarens, segrade i den gemensamma voteringen med 245 röster mot 113, och blef då fastslaget, att *Lund*, som förut antydts, från och med år 1911 skulle få från allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid åtnjuta pension till så stort belopp, att densamma jämte honom tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till 300 kronor.

Under frågans behandling i kamrarna uttalades af en del talare betänkligheter mot att på detta sätt börja pensionera gamla soldater, enär man ju kunde befara, att en hel hop dylika framställningar komme att göras, och skulle i så fall konsekvensen bjuda, att Riksdagen bifölle äfven dessa. Emot dessa uttalade farhågor framhölls, att Riksdagen genom att biträda den gjorda framställningen och bevilja pension åt *Lund* ingalunda bundit sin pröfnings- och handlingsfrihet för framtiden, utan ägde full rätt, liksom ock plikt, att i hvarje förekommande fall af dylik art opartiskt och sakligt undersöka förhållandena och där- efter fatta sitt beslut.

Nu är ju möjligt och kanske äfven troligt, att detta riksdagsbeslut gifver anledning till åtskilliga framställningar i samma syfte från f. d.

soldater vid de olika regementena. Ty ett faktum är väl ändå, att våra gamla soldater, som troget tjänat Kungl. Maj:t och kronan i många år mot ringa ersättning, efter sitt afsked kommit i mycket brydsamma ekonomiska förhållanden och många af dem få på grund af tillstötande sjukdomar och andra svårigheter framlefva sina sista år i stor fattigdom och brist. Här kan ju invändas, att vederbörande kommuner äro skyldiga tillse, att ingen inom kommunen lider brist på det nödtorftiga; men med kännedom om fattigvårdstungan inom vårt lands kommuner är det sannerligen inte mycket att hoppas på från det hållet. Mig synes, att det allmänna eller staten har här moralisk skyldighet göra hvad göras kan och göra detta snart.

Bland de många gamla soldater, som jag under förlidet år kommit i beröring med och som för mig klagat sin nöd, är det särskildt ett fall jag anser mig böra draga inför årets Riksdag under förhoppning af att saken skall behjärtas och framställningen bifallas.

F. d. distinktionskorpralen i kungl. Hallands regemente nr 1089 Johan Hallin från Köpareg. af Eggvena församling, hvilken tjänat vid regementet i nära 34 år med de bästa vitsord, var den 4 juli 1908 stadd på tjänsteresa till soldat Berggren i Hudene församling för att aflämna afskedspass och hämta kronopersedlar, då hästen af någon anledning blef skrämnd och kastade sig åt sidan med påföljd, att vagnen stälpte och Hallins högra ben bröts af.

Efter en längre tids vistelse på lasarett blef benet visserligen så till vida återställt, att Hallin med tillhjälp af käpp kan någorlunda ledigt flytta sig från en plats till en annan, men har han till följd af benbrottet blifvit alldeles oförmögen kunna genom arbete försörja sig och de sina, såsom ock framgår af bifogade afskrift af läkarintyg.

Med anledning af det skedda hölls krigsrätt i Halmstad den 15 april 1910, och kom man då endast till det magra resultatet, att Hallin efter erhållet afsked skulle, till följd af den skada han i tjänsten ådragit sig, åtnjuta pension i enlighet med bestämmelserna i 2:dra klass af pensioneringsreglementet i stället för 3:dje klass. Härigenom skulle Hallin erhålla en ökning i pensionen från 3:dje klassens 85 kronor till 2:dra klassens 97 — eller hela 12 kronor per år. Den 1 oktober 1910 erhöll också Hallin afsked från krigstjänsten på grund af sjukdom, och har gratialen eller pensionen från denna dag utgått med 97 kronor per år.»

Då motionären för sin del ansåge det vara en ren omöjlighet för Hallin och hans hustru att kunna existera på denna blygsamma pension och då Hallin, såvidt motionären förstode, icke kunde beräkna något

som helst bidrag från någon af sina söner och ej heller gärna från kommunen, så vågade motionären vördsamt hemställa om beviljande åt Hallin af pension å allmänna indragningsstaten.

Af den i detta ärende förebragta utredningen framgår, att Hallin under tjänstgöring ådragit sig kroppsskada, som gjort honom oförmögen att med arbete försörja sig. Vid sådant förhållande synes det vara med billighet öfverensstämmande, att Hallin, utöfver det årliga underhåll han enligt gällande bestämmelser erhåller från Vadstena krigsmanshuskassa eller 97 kronor, till sitt nödtorftiga uppehälle af staten tillerkännes ytterligare något understöd. Hvad angår storleken af detta, har utskottet ansett detsamma skäligen böra bestämmas till så stort belopp, att det jämte nyssnämnda underhåll uppgår till 200 kronor; och torde understödet böra utgå från innevarande års början.

Utskottet.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motion, må medgifva, att åt förre distinktionskorpralen Johan Hallin från Eggvena församling må från och med innevarande år å allmänna indragningsstaten under hans återstående lifstid utgå en årlig pension till så stort belopp, att densamma jämte Hallin tillkommande underhåll från Vadstena krigsmanshuskassa uppgår till tvåhundra kronor.

22:o) I en till Riksdagen den 6 innevarande mars aflåten proposition, nr 62, har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att f. d. smedsmästaren Johannes Jonsson Lundbergs änka *Kristina Sofia Lundberg*, född *Appelgren*, må från och med april månad 1911 under sin återstående lifstid, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 300 kronor.

*Ang.
pension åt f.
smedsmästaren J. Jonsson
Lundbergs änka.*

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet har icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande framställning, och får förty hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att f. d. smedsmästaren Johannes Jonsson Lundbergs änka *Kristina*

Sofia Lundberg, född Appelgren, må från och med april månad 1911 under sin återstående lifstid, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af trehundra kronor.

Ang.
pension åt
vaktmästaren
vid intenden-
turkåren S. J.
Hultgren.
[12.]

23:o) Uti punkt 12 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att vaktmästaren vid intendenturkåren, förrådsvaktmästaren vid Kalmar regemente *Samuel Johan Hultgren* må från och med månaden näst efter den, hvarunder han, sedan han uppnått den för erhållande af gratial från Vadstena krigsmanshuskassa stadgade ålder, entledigas från sin befattning, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att densamma jämte det honom tillkommande gratial från berörda kassa uppgår till 360 kronor årligen eller alltså 211 kronor.

Med anledning häraf får utskottet, under åberopande af hvad statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 8 december 1911 (10 h. t. sid. 95) i ärendet innehåller, hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att vaktmästaren vid intendenturkåren, förrådsvaktmästaren vid Kalmar regemente *Samuel Johan Hultgren* må från och med månaden näst efter den, hvarunder han, sedan han uppnått den för erhållande af gratial från Vadstena krigsmanshuskassa stadgade ålder, entledigas från sin befattning, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till så stort belopp, att densamma jämte det honom tillkommande gratial från berörda kassa uppgår till 360 kronor årligen eller alltså tvåhundraelfva kronor.

Ang.
pensioner åt
arbeterskan
*Ollas Greta
Mattsdotter*
m. fl.

24:o) I en till Riksdagen den 1 innevarande mars aflåten proposition, nr 61, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att en hvar af arbeterskorna *Ollas Greta Mattsdotter*, *Augusta Maria Norström*, *Johanna Matilda Zetterberg*, *Erikhans Brita Ersdotter* och *Erikhans Anna Ersdotter* må under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af

300 kronor, att beräknas och utgå för de två förstnämnda från och med den 1 oktober 1911 och för de öfriga från och med månaden näst efter erhållet afsked från innehafd anställning vid ammunitionsfabriken å Marieberg.

Med hänsyn till den i ärendet förebragta utredningen, i fråga om hvilken utskottet tillåter sig hänvisa till propositionen, hemställes,

att Riksdagen må medgifva, att en hvar af arbetsverkarna Ollas Greta Mattsdotter, Augusta Maria Norström, Johanna Matilda Zetterberg, Erikhans Brita Ersdotter och Erikhans Anna Ersdotter må under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af tre hundra kronor, att beräknas och utgå för de två förstnämnda från och med den 1 oktober 1911 och för de öfriga från och med månaden näst efter erhållet afsked från innehafd anställning vid ammunitionsfabriken å Marieberg.

D. Ang. sjöförsvarsdepartementet.

25:o) I punkten 13 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att fortifikationsarbetaren *Nils Johansson* må från och med månaden näst efter den, då han entledigas från sin anställning vid fortifikationsarbetena i Karlskrona, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 300 kronor.

Ang.
pension till
fortifikations-
arbetaren *Nils
Johansson.*
[13.]

Utskottet, som tillåter sig hänvisa till hvad statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 24 november 1911 (10 h. t. sid. 100) i detta ärende innehåller, hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att fortifikationsarbetaren *Nils Johansson* må från och med månaden näst efter den, då han entledigas från sin anställning vid fortifikationsarbetena i Karlskrona, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af trehundra kronor.

Ang.
lifränta till
förra fortifi-
kationsarbete-
ren Carl
Oskar Nord-
ström.

26:o) Uti en till Riksdagen den 9 februari 1912 aflåten proposition, nr 48, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att å allmänna indragningsstaten anvisa en årlig lifränta åt förra fortifikationsarbetaren *Carl Oskar Nordström* till ett belopp af 150 kronor, att utgå från och med år 1912.

Utskottet, som tillåter sig att beträffande utredningen i ämnet hänvisa till propositionen, hemställer,

att Riksdagen må å allmänna indragningsstaten anvisa en årlig lifränta åt förra fortifikationsarbetaren *Carl Oskar Nordström* till belopp af etthundrafemtio kronor, att utgå från och med år 1912.

Ang.
motion
II:144.

27:o) I en inom Andra kammaren af herr *O. Kloo* väckt motion, nr 144, har hemställts, »att Riksdagen ville förklara målareänkan *Karolina Karlsson*, född Magnusson i Karlskrona berättigad, att månaden efter den, då hon afgår från sin nuvarande anställning som tvätterska vid kungl. flottans ingenjorsdepartements målareverkstad i Karlskrona från allmänna indragningsstaten under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 300 kronor.»

Motiveringen är af följande lydelse:

»Målareänkan *Karolina Karlsson* har, enligt hvad bifogade tvenne betygsafskrifter utvisa, varit anställd i 29 år som tvätterska vid ingenjorsdepartementet å kungl. flottans skeppsvarf i Karlskrona och har hon, hvilket också samma intyg utvisa, under denna tid uppfört sig väl, varit arbetsam och pålitlig och utfört sitt arbete till sina förmäns fulla belåtenhet.

På grund af framskriden ålder — fyllda 60 år (se närslutna frejdebetyg) — samt ett städse mycket ansträngande arbete är hon snart oförmögen att längre fortsätta med sitt arbete. Hon har därför under sistlidne december månad hos chefen för ingenjorsdepartementet i Karlskrona gjort en vördsam hemställan om erhållande af någon pension, men på grund af den säregna bestämmelse, att kvinna, anställd å kronovarfvat, icke kan komma i åtnjutande af pension, hvilken de manliga arbetarne därstädes erhålla efter 20 tjänstår, erhöi hon afslag å denna hemställan enligt bifogade afskrift å chefens för ofvanskrifna departement skifvelse till henne. Erhålles ingen pension åt henne, nödgas hon anlita fattigvården, hvilket ju vore mycket hårdt för henne efter så långt och väl vitsordadt arbete i statens tjänst.

Då Riksdagen vid flera tillfällen beviljat understöd eller pension äfven åt kvinnliga arbetare, som någon längre tid utfört arbete vid kronovarvet i Karlskrona, så vågar jag föreslå, att Riksdagen äfven beviljar denna gamla änka något understöd, med hänsyn till den långa och väl vitsordade tjänstetiden, på det att hon nu på ålderdomen må slippa lida nöd och ligga fattigvården till last.»

Då frågan om pension åt änkan Karlsson synts utskottet böra göras till föremål för utredning af vederbörande myndigheter, har utskottet icke ansett sig kunna tillstyrka bifall till det framställda förslaget, utan hemställer utskottet,

Utskottet.

att förevarande motion, II:144, ej må vinna Riksdagens bifall.

28:o) Uti punkten 14 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att förre båtsmannen *Per Otto Åkesson Byman* må från och med år 1912 å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggspension af 286 kronor.

Ang.
tilläggs-
pension åt
förre båts-
mannen P. O.
Åkesson By-
man.

[14.]

Då utskottet icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, får utskottet, under återopande af hvad statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 24 november 1911 (10 h. t. sid. 103) i ärendet innehåller, hemställa,

att Riksdagen må medgifva,
att förre båtsmannen *Per Otto Åkesson Byman* må från och med år 1912 å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig tilläggspension af tvåhundra-ättiosex kronor.

29:o) I punkt 15 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen besluta, att lektorn vid sjökrigsskolan, filosofie doktorn *Johan Adolf Bruun* skall den 1 juli 1913 uppföras å allmänna indragningsstaten med rätt till de afföningsförmåner, af hvilka han vid öfverflyttningen är i åtnjutande, efter afdrag dock för hvad som motsvarar den pensionsafgift, han jämlikt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension den 11 oktober 1907 eljest haft att erlägga, samt med skyldighet dels att, i händelse han efter förflytt-

Ang.
lektorn
vid sjökrigs-
skolan J. A.
Bruuns öfver-
flyttning å in-
dragningsstat.

[15.]

ningen till indragningsstaten erhåller annan ordinarie befattning å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, i allo frånträda aflöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya aflöningsförmånerna samt, därest aflöningsförmånerna å indragningsstaten öfverstiga berörda nya aflöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande afdrag, dels ock att, när han, kvarstående å indragningsstaten, uppnått 65 lefnadsår, åtnöjas med pension å indragningsstat motsvarande den del af de till honom från och med år 1912 utgående aflöningsförmåner, som äro att hänföra till lön och ålderstillägg.

Utredning i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 109).

Utskottet.

På sätt af statsrådsprotokollet inhämtas, har 1909 års Riksdag i sammanhang med godkännande af föreslagen omorganisation af sjökrigsskolan beslutit, bland annat, att nu ifrågavarande lektorsbefattning skulle med utgången af läsåret 1912—1913 öfverflyttas å indragningsstat. Under sådana förhållanden och då innehafvaren af nämnda befattning icke uppnått den lefnads- och tjänstålder, att afsked med pension kan beviljas honom och icke heller, enligt hvad i ärendet blifvit upplyst, är skyldig att underkasta sig förflyttning till annan statstjänst, synes ersättning å allmänna indragningsstaten böra beredas honom med ett belopp, motsvarande hans samtliga i staten upptagna aflöningsförmåner vid afgången från tjänsten. Utskottet har alltså för sin del icke haft något att erinra mot bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och hemställer förty,

att Riksdagen må besluta, att lektorn vid sjökrigsskolan, filosofie doktorn Johan Adolf Bruun skall den 1 juli 1913 uppföras å allmänna indragningsstaten med rätt till de aflöningsförmåner, af hvilka han vid öfverflyttningen är i åtnjutande, efter afdrag dock för hvad som motsvarar den pensionsavgift, han jämlikt bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension den 11 oktober 1907 eljest haft att erlægga, samt med skyldighet dels att, i händelse han efter förflyttningen till indragningsstaten erhåller annan ordinarie befattning å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, i allo frånträda aflöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya aflöningsförmånerna, samt, därest aflöningsförmånerna

å indragningsstaten öfverstiga berörda nya aflöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande afdrag, dels ock att, när han, kvarstående å indragningsstaten, uppnått 65 lefnadsår, åtnöjas med pension å indragningsstat motsvarande den del af de till honom från och med år 1912 utgående aflöningsförmåner, som äro att hänföra till lön och ålderstillägg.

30:o) I punkten 16 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att civilingenjören *Carl Adolf Nordström* må under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 900 kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, hvarunder han varder entledigad från lärarbefattningen i kemi vid sjökrigsskolan.

Ang.
pension å
allmänna in-
dragningssta-
ten för lära-
ren i kemi vid
sjökrigsskolan
C. A. Nord-
ström.

[16.]

Den i ärendet förebragta utredningen återfinnes i statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 8 december 1911 (10 h. t. sid. 113).

Med tillstyrkande af bifall till ifrågakvarande framställning, hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att civilingenjören *Carl Adolf Nordström* må under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af niohundra kronor, att utgå från och med månaden näst efter den, hvarunder han varder entledigad från lärarbefattningen i kemi vid sjökrigsskolan.

E. Ang. civildepartementet.

31:o) Kungl. Maj:t har i en till Riksdagen den 23 februari 1912 aflåten proposition, nr 49, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att extra tjänstemännen å järnvägsstyrelsens banbyrå *Per Svanbeck* och *Gustaf Elias Erdmann* må från och med månaden näst efter den, då anställningen vid statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid åtnjuta årliga pensioner å allmänna indragningsstaten, *Svanbeck* till belopp af 1,900 kronor och *Erdmann* till belopp af 1,000 kronor.

Ang.
pensioner åt
f. tjänste-
männen å
järnvägs-
styrelsens ban-
byrå *Per Svan-
beck* och *G. E.
Erdmann*.

I fråga om den i ärendet förebragta utredningen får utskottet hänvisa till propositionen.

Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva,

a) att extra tjänstemannen å järnvägsstyrelsens banbyrå Per Svanbeck må från och med månaden näst efter den, då hans anställning vid statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af ettusen- niohundra kronor;

b) att extra tjänstemannen å järnvägsstyrelsens banbyrå Gustaf Elias Erdmann må från och med månaden näst efter den, då hans anställning vid statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af ettusen kronor.

Ang.
pension åt
tjänstförrät-
tande byrå-
ingenjören af
första klass
vid statens
järnvägar
A. H. Larson.

[17.]

32:o) Uti punkt 17 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att tjänstförrättande byråingenjören af första klass vid statens järnvägar *Anders Henrik Larson* må från och med månaden näst efter den, då hans anställning vid statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid åtnjuta en årlig pension från allmänna indragningsstaten till ett belopp af 2,100 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver civil- ärenden den 22 december 1911 (10 h. t. sid. 116).

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts före- varande förslag, hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att tjänstförrättande byråingenjören af första klass vid statens järnvägar *Anders Henrik Larson* må från och med månaden näst efter den, då hans anställning vid statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid åtnjuta en årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp af tvåtusenettihundra kronor.

33:o) Kungl. Maj:t har i punkt 18 af tionde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen medgifva, att extra polismannen vid statens järnvägar *Johan Jansson* må från och med månaden näst efter den, då hans anställning vid statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid åtnjuta en årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp af 500 kronor.

Ang.
pension åt
extra polis-
mannen vid
statens järn-
vägar
J. Jansson.
[18.]

Utredningen i ärendet återfinnes i under nästföregående punkt åberopade statsrådsprotokoll (10 h. t. sid. 118).

Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att extra polisman-
nen vid statens järnvägar *Johan Jansson* må från och
med månaden näst efter den, då hans anställning vid
statens järnvägar upphör, under sin återstående lifstid
åtnjuta en årlig pension från allmänna indragnings-
staten till belopp af femhundra kronor.

34:o) I en inom Andra kammaren af herr *Strömberg* väckt motion, nr 61, har föreslagits, »att Riksdagen måtte tillerkänna arbetarne *Karl Erik Pettersson* från Gärdhems församling, samt *Karl Johan Hill* från Trollhättan en årlig pension hvardera af 300 kronor att utgå under deras återstående lifstid».

Ang.
pensioner åt
f. järnvägs-
byggnads-
arbetarna K.
E. Pettersson
och K. J. Hill.

I fråga om de till stöd för denna framställning anförda skälen får utskottet hänvisa till motionen.

Den af motionären förebragta utredningen äfvensom af utskottet inhämtade upplysningar gifva vid handen, att Pettersson och Hill arbetat i statens tjänst den förre sammanlagdt 29 år och den senare 31 år samt att de uppnått en lefnadsålder af Pettersson 58 år och Hill 56 år. Vid sådant förhållande synes det vara med billigheten öfverensstämmande, att staten tillerkänner dem, liksom förut skett beträffande åtskilliga järnvägsbyggnadsarbetare, ett årligt understöd, och har utskottet därvid icke haft något att erinra mot det af motionären i sådant afseende föreslagna belopp. Då emellertid båda fortfarande hafva anställning, Pettersson vid Trollhätte kanals ombyggnad och Hill vid kraftstationsanläggningen i Trollhättan, torde understöden lämpligen böra utgå först från den tid de lämna sin anställning i statens tjänst.

Utskottet.

Utskottet hemställer förty,

att Riksdagen, i anledning af förevarande motion, må medgifva,

a) att förre järnvägsbyggnadsarbetaren Karl Erik Pettersson från Gärdhems församling må från och med månaden näst efter den, hvarunder hans anställning i statens tjänst upphör, under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af trehundra kronor;

b) att förre järnvägsbyggnadsarbetaren Karl Johan Hill från Trollhättans församling må från och med månaden näst efter den, hvarunder hans anställning i statens tjänst upphör, under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af trehundra kronor.

Ang.
pension åt
biträdet hos
länsstyrelsen
i Malmö
Hilda Gu-
stafva Ryberg.

35:o) I en till Riksdagen den 23 innevarande mars aflåten proposition, nr 71, har Kungl. Maj:t, under åberopande af statsrådsprotokollet öfver civildepartementsärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att biträdet hos länsstyrelsen i Malmö *Hilda Gustafva Ryberg* må från och med månaden näst efter den, hvarunder hon entledigas från berörda syssla, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 700 kronor.

Utskottet, som i fråga om utredningen i ämnet får hänvisa till propositionen, hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att biträdet hos länsstyrelsen i Malmö *Hilda Gustafva Ryberg* må från och med månaden näst efter den, hvarunder hon entledigas från berörda syssla, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af sjuhundra kronor.

F. Ang. ecklesiastikdepartementet.

36:o) I punkt 19 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att *dels* medgifva, att för docenten i kemi filosofie doktorn *Theodor Svedberg* må vid universitetet i Uppsala inrättas en personlig professur i fysikalisk kemi, med skyldighet för Svedberg ej mindre att i tillämpliga delar vara underkastad de för universitetsprofessorer i allmänhet för åtnjutande af nu gällande aflöningsförmåner stadgade villkoren och bestämmelserna än äfven att vid den ålder, då annan universitetsprofessor är skyldig att afgå från tjänsten, mot åtnjutande af pension, beräknad efter samma grunder som stadgats beträffande öfriga universitetsprofessorer, frånträda sin professur, *dels ock* för berörda ändamål på allmänna indragningsstaten till årlig aflöning åt Svedberg anvisa ett belopp af 3,700 kronor, däraf 1,200 kronor skola, tillika med de från C. F. Liljewalchs fond för personliga professurer vid Uppsala universitet till aflöning vid professuren utgående medel, utgöra lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring.

Ang.
personlig pro-
fessur för
docenten T.
Svedberg.
[19.]

Beträffande den i denna fråga förebragta utredningen tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 29).

Utskottet, som på grund af hvad till statsrådsprotokollet anförts såsom stöd för den gjorda framställningen, icke har något att mot densamma erinra, hemställer,

att Riksdagen må *dels* medgifva, att för docenten i kemi filosofie doktorn *Theodor Svedberg* må vid universitetet i Uppsala inrättas en personlig professur i fysikalisk kemi, med skyldighet för Svedberg ej mindre att i tillämpliga delar vara underkastad de för universitetsprofessorer i allmänhet för åtnjutande af nu gällande aflöningsförmåner stadgade villkoren och bestämmelserna än äfven att vid den ålder, då annan universitetsprofessor är skyldig att afgå från tjänsten, mot åtnjutande af pension, beräknad efter samma grunder som stadgats beträffande öfriga universitetsprofessorer, frånträda sin professur, *dels ock* för berörda ändamål på allmänna indragningsstaten till årlig aflöning åt Svedberg anvisa ett belopp af 3,700 kronor,

däraf 1,200 kronor skola tillika med de från C. F. Liljewalchs fond för personliga professurer vid Uppsala universitet till aflöning vid professuren utgående medel, utgöra lön och 2,500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte ett ålderstillägg å 600 kronor efter 5 års tjänstgöring.

Ang.
pension för
förra rit-
mästaren vid
universitetet i
Uppsala C. G.
Holmgren.

37:o) Uti punkt 20 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att förra ritmästaren vid universitetet i Uppsala *Carl Gustaf Holmgren* må från och med den 1 oktober 1911 under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 500 kronor.

[20.]

Utredningen i ämnat återfinnes i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 40).

Utskottet.

Enligt hvad åberopade statsrådsprotokollet gifver vid handen, åtnjuter Holmgren efter erhållet afsked från sin förut innehafvande befattning såsom teckningslärare vid högre allmänna läroverket i Uppsala en årlig pension till belopp af 2,241 kronor 78 öre. Emellertid har Holmgren, hvilken under en tid af omkring 32 år bestridt befattningen såsom ritmästare vid Uppsala universitet, gjort framställning om erhållande af tilläggspension.

Såsom statskontoret erinrar, utgår aflöningen till ritmästaren vid universitetet under form af arfvode, i följd hvaraf någon rätt till pension icke är förenad med befattningen. Den omständigheten att ifrågavarande aflöning i universitetets stat kommit att upptagas såsom arfvode synes emellertid utskottet i nu förevarande fall icke i och för sig böra utgöra hinder för att bereda Holmgren en tilläggspension, hvilken torde böra utgå i enlighet med bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinhafvares rätt till pension den 11 oktober 1907, och har utskottet förty icke haft något att erinra mot bifall till hvad Kungl. Maj:t i detta afseende föreslagit.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att förra ritmästaren vid universitetet i Uppsala *Carl Gustaf Holmgren* må från och med den 1 oktober 1911 under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af femhundra kronor.

38:o) Kungl. Maj:t har i punkten 21 af tionde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen medgifva, att preparatorn vid anatomisk-histologiska institutionen vid universitetet i Lund *Otto Mattson* må äga att från och med den 1 januari 1913, så länge han kvarstår i sin nuvarande befattning, å allmänna indragningsstaten uppbära ett personligt lönetillägg till ett belopp af 500 kronor.

Ang.
personligt
lönetillägg
åt
preparatorn
O. Mattson.
[21.]

Med anledning häraf får utskottet, under återopande af hvad statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 44) i detta ämne innehåller, hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att preparatorn vid anatomisk-histologiska institutionen vid universitetet i Lund *Otto Mattson* må äga att från och med den 1 januari 1913, så länge han kvarstår i sin nuvarande befattning, å allmänna indragningsstaten uppbära ett personligt lönetillägg till belopp af femhundra kronor.

39:o) I en den 2 februari innevarande år till Riksdagen aflåten proposition, nr 53, har Kungl. Maj:t, under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att prosektorn vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, professorn vid konsthögskolan *Carl Albert Lindströms änka Evelyn Lindström*, född *Sutthoff*, må från och med år 1911, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af 800 kronor.

Ang.
pension åt
professorn
C. A. Lind-
ströms änka
Evelyn Lind-
ström, född
Sutthoff.

Beträffande den i ärendet förebragta utredningen tillåter sig utskottet hänvisa till propositionen.

Utskottet har icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning och hemställer förty,

att Riksdagen må medgifva, att prosektorn vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, professorn vid konsthögskolan *Carl Albert Lindströms änka Evelyn Lindström*, född *Sutthoff*, må från och med år 1911, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension af åttahundra kronor.

Ang.
adjunkten vid
högre lärar-
rinnese-
minariet E. G. J.
Lilljebjörns
öfverflyttning
å allmänna
indragnings-
staten.

[22.]

40:o) Uti punkt 22 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att föreskrifva, att beloppet af den i staten för högre lärarinneseminariet nu uppförda aflöning till en adjunkt 3,000 kronor, skall, under förutsättning att adjunktsbefattningen från och med år 1913 uteslutes ur nämnda stat samt att nuvarande innehafvaren af adjunktsbefattningen *Erik Gustaf Jonas Lilljebjörn* vid sagda års ingång kvarstår i densamma, från samma tid till Lilljebjörn utgå å allmänna indragningsstaten, med rätt för Lilljebjörn att på sätt hittills ägt rum uppbära honom tillkommande ålderstillägg och hyresbidrag samt att i öfrigt enligt fastställda föreskrifter åtnjuta sina aflöningsförmåner men utan ändring i gällande bestämmelser rörande Lilljebjörns pensionering.

Utredningen i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 47).

Utskottet.

Den af Kungl. Maj:t föreslagna anordningen, enligt hvilken aflöningen till Lilljebjörn skall från och med år 1913 utgå å allmänna indragningsstaten, är, såsom af statsrådsprotokollet inhämtas, beroende af frågan om fastställande af normalstat för högre lärarinneseminariet. Sedan Riksdagen på statsutskottets därom gjorda hemställan numera godkänt Kungl. Maj:ts förslag i sistberörda afseende, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må föreskrifva, att beloppet af den i staten för högre lärarinneseminariet nu uppförda aflöning till en adjunkt, 3,000 kronor, skall under förutsättning att adjunktsbefattningen från och med år 1913 uteslutes ur nämnda stat samt att nuvarande innehafvaren af adjunktsbefattningen *Erik Gustaf Jonas Lilljebjörn* vid sagda års ingång kvarstår i densamma, från samma tid till Lilljebjörn utgå å allmänna indragningsstaten, med rätt för Lilljebjörn att på sätt hittills ägt rum uppbära honom tillkommande ålderstillägg och hyresbidrag samt att i öfrigt enligt fastställda föreskrifter åtnjuta sina aflöningsförmåner men utan ändring i gällande bestämmelser rörande Lilljebjörns pensionering.

Ang.
pension åt
läraren vid
Chalmers tek-
niska läro-
anstalt C. G.
Jungbänel.

[23.]

41:o) I punkten 23 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att läraren i modellering vid Chalmers tekniska läroanstalt, bildhuggaren *Carl Gottlieb Jungbänel* må från och med månaden näst efter den, hvarunder afsked från lärarbefattningen

blifver honom beviljad, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 450 kronor.

Utskottet, som tillåter sig hänvisa till hvad statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 48) i detta ärende innehåller, hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att läraren i modellering vid Chalmers tekniska läroanstalt, bildhug-garen Carl Gottlieb Junghänel må från och med månaden näst efter den, hvarunder afsked från lärar-befattningen blifver honom beviljad, under sin åter-stående lifstid å allmänna indragningsstaten upp-bära en årlig pension till belopp af fyrahundra-femtio kronor.

42:o) I en till Riksdagen den 19 januari innevarande år aflåten proposition, nr 54, har Kungl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att verkmästaren vid tekniska ele-mentarskolan i Örebro *Johan Adolf Lindhagen* må från och med månaden näst efter den, hvarunder afsked från verkmästarebefattningen blifver honom beviljad, under sin återstående lifstid å allmänna indragnings-staten uppbära en årlig pension af 2,000 kronor.

Ang.
pension åt
verkmästaren
J. A. Lind-
hagen.

Utskottet, som i fråga om den i ärendet förebragta utredningen tillåter sig hänvisa till propositionen, hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att verkmästaren vid tekniska elementarskolan i Örebro *Johan Adolf Lindhagen* må från och med månaden näst efter den, hvar-under afsked från verkmästarebefattningen blifver honom beviljad, under sin återstående lifstid å allmänna in-dragningsstaten uppbära en årlig pension af tvåtusén kronor.

43:o) Uti punkt 24 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att vaktmästaren vid realskolan i Karls-hamn *Carl Mattsson* må från och med månaden näst efter den, i hvilken han varder entledigad från sin vaktmästarsyssla, under sin återstående

Ang.
pension åt
vaktmästaren
C. Mattsson.
[24.]

lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af 400 kronor årligen.

Under åberopande af hvad statsrådsprotokollet öfver ecklesiastik-ärenden den 15 december 1911 härom innehåller (10 h. t. sid. 51), hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att vaktmästaren vid realskolan i Karlshamn Carl Mattsson må från och med månaden näst efter den, i hvilken han varder entledigad från sin vaktmästarsyssla, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till belopp af fyrahundra kronor årligen.

Ang.
understöd åt
vaktmästaren
C. E. Lind-
ströms änka.
[25.]

44:o) I punkt 25 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Halmstad C. E. Lindströms änka *Carolina Petronella Lindström*, född Kjellander, må under sin återstående lifstid, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd å 200 kronor, att utgå från början af år 1912.

Utredningen i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 52).

Utskottet har icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning och hemställer förty,

att Riksdagen må medgifva, att vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Halmstad C. E. Lindströms änka *Carolina Petronella Lindström*, född Kjellander, må under sin återstående lifstid, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd å tvåhundra kronor, att utgå från början af år 1912.

Ang.
fyllnadspen-
sion för lek-
torn K. O.
Fyhrvall.
[26.]

45:o) I punkten 26 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att lektorn vid högre allmänna läroverket i Gäfle *Karl Oskar Fyhrvall* må, sedan han afgått från sin lektorsbefattning, å allmänna indragningsstaten åtnjuta sådan fyllnad i den honom enligt vederbörande pensionslag tillkommande pension, att pensionen jämte fyllnadsbeloppet uppgår till 4,000 kronor.

Under åberopande af den utredning, statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 i detta ämne innehåller (10 h. t. sid. 55), hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att lektorn vid högre allmänna läroverket i Gäfle Karl Oskar Fyhrvall må, sedan han afgått från sin lektorsbefattning, å allmänna indragningsstaten åtnjuta sådan fyllnad i den honom enligt vederbörande pensionslag tillkommande pension, att pensionen jämte fyllnadsbeloppet uppgår till fyrtusen kronor.

46:o) Uti punkt 27 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att adjunkten vid högre realläroverket å Östermalm i Stockholm, tillförordnade läroverksrådet *Nils Gerhard Wilhelm Lagerstedt* må, därest han fortfarande och intill tiden för sin afgång från sin innehafvande adjunktstjänst innehar förordnande som läroverksråd, från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från adjunktstjänsten varder honom beviljad samt förordnandet som läroverksråd upphör, utom det pensionsbelopp, hvartill han i egenskap af adjunkt författningsenligt finnes berättigad, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära tilläggspension till belopp af 1,600 kronor årligen.

Ang.
tilläggspen-
sion åt
adjunkten, t. f.
läroverksrådet
N. G. W.
Lagerstedt.
[27.]

I fråga om den i ärendet förebragta utredningen tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 58).

Med hänsyn därtill att, enligt hvad statskontoret yttrar, förordnande såsom ledamot af läroverksöfverstyrelsen är af alldeles enastående beskaffenhet och icke har sin motsvarighet på något annat område af statsförvaltningen samt med fästadt afseende särskildt å Lagerstedts framstående förtjänster om undervisningsväsendet, har utskottet ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag och hemställer förty,

Utskottet.

att Riksdagen må medgifva, att adjunkten vid högre realläroverket å Östermalm i Stockholm, tillförordnade läroverksrådet *Nils Gerhard Wilhelm Lagerstedt* må, därest han fortfarande och intill tiden för sin afgång från sin innehafvande adjunktstjänst

innehar förordnande som läroverksråd, från och med månaden näst efter den, i hvilken afsked från adjunktstjänsten varder honom beviljad samt förordnandet som läroverksråd upphör, utom det pensionsbelopp, hvartill han i egenskap af adjunkt författningsenligt finnes berättigad, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära tilläggspension till belopp af ettusensexhundra kronor årligen.

Ang.
understöd åt
eldaren L.
L:son Bloms
änka.
[28.]

47:o) I punkten 28 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att eldaren och maskinisten vid naturhistoriska riksmuseet Lars Larsson Bloms änka *Anna Sofia Blom*, född Wärnholm, må under sin återstående lifstid från och med år 1912, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd af 150 kronor.

Utskottet får, under åberopande af den i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 härom förebragta utredningen (10 h. t. sid. 62), hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att eldaren och maskinisten vid naturhistoriska riksmuseet Lars Larsson Bloms änka *Anna Sofia Blom*, född Wärnholm, må under sin återstående lifstid från och med år 1912, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd af etthundrafemtio kronor.

Ang.
understöd
åt äldre be-
hövande folk-
skollärare.
[29.]

48:o) I punkten 29 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för år 1913 å allmänna indragningsstaten anvisa ett anslag å 4,800 kronor att enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna godt meddela, användas till understöd af högst 600 kronor åt sådana äldre behövande folkskollärare, hvilka oförvitligt skött sin tjänst men därifrån erhållit afsked före år 1867.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. 4. sid. 69).

Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag, hemställer utskottet,

att Riksdagen må för år 1913 å allmänna indragningsstaten anvisa ett anslag å 4,800 kronor att enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna godt meddela, användas till understöd af högst 600 kronor åt sådana äldre behöfvande folkskollärare, hvilka oförvitligt skött sin tjänst men därifrån erhållit afsked före år 1867.

49:o) Uti punkt 30 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen

att för år 1913 å allmänna indragningsstaten anvisa och till Kungl. Maj:ts disposition ställa ett anslag af 25,000 kronor för beredande af ålderdomsunderstöd åt sådana lärare och lärarinnor vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskola, hvilka, efter att hafva i minst femton års tid oförvitligen tjänstgjort, afgått från tjänsten utan att erhålla understöd enligt nådiga reglementet den 22 juni 1892, samt under enahanda villkor och bestämmelser i öfrigt, som — med frånseende af understödsbeloppets storlek — gälla beträffande det för år 1912 uti förevarande afseende beviljade anslag, nämligen

Ang.
understöd åt
äldre behöf-
vande små-
skollärare.
[30.]

att lärares och lärarinnas tjänstgöring afslutats så tidigt, att ålderdomsunderstöd enligt nyssnämnda nådiga reglemente icke kunnat honom eller henne beviljas, eller före utgången af år 1891;

att sådan från tjänsten afgången lärare eller lärarinna uppnått en lefnadsålder af minst femtiofem år;

att han eller hon styrkes befinna sig i behöfvande omständigheter;

att det belopp, hvartill understöd högst må meddelas, bestämmes till 200 kronor årligen; samt

att Kungl. Maj:t må äga att meddela de närmare föreskrifter i ämnet, hvilka befinnas erforderliga.

Under åberopande af hvad statsrådsprotokollet öfver ecklesiastik-ärenden den 15 december 1911 i detta ämne innehåller (10 h. t. sid. 70), hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande framställning må af Riksdagen bifallas.

Ang.
 understöd åt
 äldre behöf-
 vande, från
 småskol-
 lärarens ålder-
 domsunder-
 stödsanstalt
 understödda
 småskol-
 lärare.
 [31.]

50:o) I punkten 31 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att för år 1913 å allmänna indragningsstaten anvisa ett anslag å 25,000 kronor att enligt de grunder, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, användas till understöd till sådan äldre behöfvande lärare och lärarinna vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och extra-ordinarie lärare och lärarinna vid folkskola, som efter oförvitlig tjänstgöring erhållit understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt enligt nådiga reglementet den 22 juni 1892, men erhållit afsked före utgången af år 1909, dock att understödet tillsammans med det från nämnda ålderdomsunderstödsanstalt utgående må komma att utgöra högst 200 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 72).

Utskottet har icke haft något att erinra mot förevarande framställning och hemställer förty,

att Riksdagen må för år 1913 å allmänna indragningsstaten anvisa ett anslag å 25,000 kronor att enligt de grunder, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, användas till understöd till sådan äldre behöfvande lärare och lärarinna vid småskola eller mindre folkskola samt biträdande och extra-ordinarie lärare och lärarinna vid folkskola; som efter oförvitlig tjänstgöring erhållit understöd från småskollärares m. fl. ålderdomsunderstödsanstalt enligt nådiga reglementet den 22 juni 1892, men erhållit afsked före utgången af år 1909, dock att understödet tillsammans med det från nämnda ålderdomsunderstödsanstalt utgående må komma att utgöra högst 200 kronor.

Ang.
 pension åt
 rektorn
 G. A. Lybergs
 änka.
 [32.]

51:o) I punkt 32 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att rektorn vid förskolan för blindas i Växjö Gustaf Albert Lybergs änka *Agnes Maria Lyberg*, född Lagerstam, må under sin återstående lifstid, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension å 300 kronor, att utgå från början af år 1912.

Utskottet, som tillåter sig hänvisa till hvad statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 i detta ärende innehåller (10 h. t. sid. 80), hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att rektorn vid förskolan för blinda i Växjö Gustaf Albert Lybergs änka, Agnes Maria Lyberg, född Lagerstam, må under sin återstående lifstid, så länge hon förblifver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension å trehundra kronor, att utgå från början af år 1912.

52:o) I punkten 33 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att biträdande läraren i violinspelning vid musikkonservatoriet, professorn *Johan Fridolf Book* må från och med månaden näst efter den, under hvilken han frånträdtt eller frånträder sin ifrågavarande befattning vid musikkonservatoriet, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 230 kronor.

Ang.
pension åt
läraren i
violinspelning
vid musikkon-
servatoriet,
professorn
J. F. Book.
[33.]

Under åberopande af hvad i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 30 december 1911 i detta ärende anföres (10 h. t. sid. 121), får utskottet hemställa.

att Riksdagen må medgifva, att biträdande läraren i violinspelning vid musikkonservatoriet, professorn *Johan Fridolf Book* må från och med månaden näst efter den, under hvilken han frånträdtt eller frånträder sin ifrågavarande befattning vid musikkonservatoriet, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af tvåhundra trettio kronor.

53:o) I en till Riksdagen den 19 sistlidne januari aflåten proposition, nr 37, har Kungl. Maj:t, under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att förre bokförläggaren *Hjalmar Linnström* må från och med år 1912 under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd af 600 kronor.

Ang.
årligt under-
stöd åt förre
bokförläggaren
Hjalmar
Linnström.

Till berörda statsrådsprotokoll har departementschefen i ärendet anført följande:

»I en till ecklesiastikdepartementet ingifven skrift har förre bokförläggaren *Hjalmar Linnström* anhållit, att framställning måtte göras hos Riksdagen om beredande af ett årligt understöd åt honom.

Till stöd för denna anhållan har Linnström anför, att han år 1884 fullbordat utarbetandet af »Svenskt boklexikon», som mottagits med stora loford af den litterära granskningen, samt att de bästa vitsord offentligen uttalats äfven om hans verksamhet såsom förläggare på litteraturens område. Denna verksamhet hade icke lämnat honom någon ekonomisk behållning. Linnström, som nu vore 75 år gammal, lefde i bekymmersamma ekonomiska förhållanden med mörka utsikter för framtiden. Han hade emellertid af svenska bokförläggarföreningen och nya bokförläggarföreningen erhållit löfte om ett årligt understöd af 300 kronor från hvardera föreningen. Därest ifrågavarande framställning vunne bifall, skulle han befrias från de tryckande bekymren i ekonomiskt afseende under sina återstående dagar.

Uti en framställningen bifogad, den 30 november 1911 dagtecknad skrift hafva ordförandena i nämnda båda föreningar bokförläggaren K. O. Bonnier och f. d. kammarrättsrådet, direktören Conrad Carleson yttrat, att Linnström genom sitt storartade arbete »Svenskt boklexikon», hvilket kostat honom en förmögenhet och en lång obetald arbetsmöda, gjort sig i hög grad förtjänt af det allmännas tack, äfvensom meddelat, att Linnström af de båda förläggarföreningarna från och med år 1912 såsom en ringa ersättning för sitt arbete tillförsäkrats ett årligt belopp af 600 kronor.

I ärendet hafva yttranden afgifvits af riksbibliotekarien och riksantikvarien samt af statskontoret. Samtliga hafva tillstyrkt bifall.

Riksbibliotekarien har anför, följande:

Linnströms arbete »Svenskt boklexikon för åren 1830—1865» kunde utan öfverdrift sägas vara, jämte Warmholtz »Bibliotheca historica», det viktigaste bibliografiska arbete, som ägnats åt den svenska litteraturen. För hvarje svenskt bibliotek af något större omfattning vore det en ousläpplig hjälpreda, som dagligen rådfrågades af såväl besökande som tjänstemän. I utförandet utmärkte det sig för synnerlig fullständighet, konsekvens och tillförlitlighet. Särskildt för kungl. biblioteket vore Linnströms boklexikon af stor betydelse därför, att det till väsentlig del grundats på kungl. bibliotekets egna samlingar. Det hade för den period det omfattade, ersatt bristen på fullt utarbetad katalog och fyllde fortfarande denna brist i flera väsentliga afseenden. Utgifningen af ett dylikt arbete hade aldrig kunnat vara beräknad på förtjänst. Att utgifvaren, oakadt förlusten snart visade sig öfverstiga förutsättningarna, betraktat det som en hederssak att fullborda verket, lände honom till stor heder. Af ett offentligt erkännande ansåge riksbibliotekarien honom därför väl förtjänt.

I sitt yttrande har riksantikvarien anför:

För många år sedan, under arbetet med första upplagan af »Sveriges illustrerade historia», hade riksantikvarien lärt känna Linnström, och det vore dennes arbetskraft, oegennyttia och vidsynthet, man hade att tacka för, att nämnda, för sin tid stort anlagda arbete kunde utföras. Att det fyllde ett verkligt behof, framginge bland annat däraf, att en ny upplaga ett fjärdedels århundrade senare utgifvits. Det vore

högeligen att beklaga, om en man, till hvilken vårt folk i så hög grad stode i tacksamhetsskuld för en betydande insats i vårt kulturella arbete, skulle lida nöd på sin ålderdom.

Statskontoret har yttrat:

Handlingarna i ärendet gäfvé vid handen, att sökanden, förre bokförläggaren Hjalmar Linnström i flera afseenden och särskildt genom sitt framstående arbete »Svenskt boklexikon för åren 1830—1865» inlagt stor förtjänst om den svenska litteraturen. Hans omförmälda arbete vore särskildt för kungl. biblioteket af stor betydelse, i det att detsamma ersatt fullt utarbetad katalog för den period, det omfattade. Genom utförandet af detta gagnande, men för honom själf förlustbringande företag hade han emellertid från en god ekonomisk ställning bragts till fattigdom och stode nu vid långt framskriden ålder och uttömda arbetskrafter utan andra medel till sitt uppehälle än ett årligt belopp af 600 kronor, som af ordföränderna i svenska bokförläggarföreningen och nya bokförläggarföreningen enligt ofvannämnda utfästelse den 30 november 1911 tillförsäkrats honom såsom erkännande af hans förtjänster på de områden, där föreningarna verkade. Då det nu ifrågasattes, att äfven med statsmedel skulle bidragas till sökandens underhåll på ålderdomen, kunde statskontoret visserligen icke undgå att däremot hysa någon betänklighet. I regel borde nämligen enligt statskontorets mening pension af statsmedel ifrågakomma endast såsom ersättning för långvarigt arbete i statens tjänst. Afvikelser från denna grundsats, hvilka hittills torde hafva varit ytterst få, syntes böra inskränkas till de undantagsfall, då samhället måste anses skyldigt visa erkänsla för enskild verksamhet af ovanligt uppoffrande eller allmännyttig beskaffenhet på samma gång som med hänsyn till omständigheterna ekonomiskt understöd vore den enda form, som lämpligen kunde användas såsom uttryck för denna erkänsla. På grund af hvad i detta ärende blifvit upplyst, ville det synas statskontoret, som om från statens sida ett erkännande åt sökanden vore väl på sin plats; och i betraktande af hans behof af understöd torde detta lämpligen böra ske genom ett bidrag till hans underhåll på ålderdomen till belopp, som skäligen syntes böra sättas lika med hvad ofvannämnda föreningar för samma ändamål tillsköte.

Då Linnströms verksamhet fallit utom ramen för den rena stats-
tjänsten, har statskontoret gifvit uttryck åt vissa betänkligheter mot
det ifrågasatta statsunderstödet. Statskontoret har emellertid ansett för-
hållandena just i föreliggande särskilda fall vara sådana, att man kunde
och borde låta betänkligheterna falla. Detta är äfven min mening.
Det gäller att nu, sent omsider, ja, jag vågar säga alltför sent, ge
ett offentligt erkännande åt en man, som offrat sin förmögenhet på ut-
förandet af en stor fosterländsk kulturgärning och som på sin sena
ålders dag är i trängande behof af understöd. Att staten härvidlag
har en plikt att fullgöra synes mig själfklart.

*Departements-
chefen.*

Mot storleken af det utaf statskontoret föreslagna understöds-
beloppet, 600 kronor, har jag icke något att erinra. Det gagn Linn-

ström genom sitt arbete gjort det allmänna synes mig fullt motsvara den nytta, som förlagsverksamheten och bokhandeln däraf dragit.»

Ang.
motion
II: 268.

I sammanhang med denna fråga har utskottet till behandling förehaft en inom Andra kammaren af herr *P. O. Lundell* väckt motion, nr 268, hvaruti föreslagits, »att Riksdagen måtte besluta, att såsom villkor för bifall till ofvan angifna Kungl. Maj:ts proposition stadgas, att förlagsrätten till angifna s. k. 'Svenskt boklexikon' till svenska staten öfverlämnas».

Äfven motionären håller före, att någon erkänsla från statens sida bör beredas Linnström. Han anser emellertid önskligt att, då ett materiellt understöd lämnades, såsom villkor bestämdes, att förlagsrätten till arbetets vidare utgifvande i nya eller bearbetade upplagor öfverlämnas till staten. Arbetet funnes nämligen sedan flera år tillbaka icke i bokhandeln tillgängligt, och herr Linnström kunde nog aldrig göra något för att detsamma kan blifva i ny upplaga tillgängligt.

Utskottet.

Lika med departementschefen anser utskottet, att Linnström genom ifrågavarande synnerligen framstående arbete gjort sig förtjänt af ett erkännande från statens sida, och har utskottet därför icke tvekat att tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag.

Vidkommande det i motionen framställda yrkandet, att såsom villkor för understödet förlagsrätten till arbetet öfverlämnades till staten, anser utskottet visserligen motionärens syfte beaktansvärdt. Men frågan härom synes utskottet icke äga det samband med förslaget om beviljande af understöd, att detta göres beroende af förlagsrättens öfverlämnande till staten. Ett beslut om öfvertagande af förlagsrätten torde för öfrigt icke böra fattas utan föregående utredning, hvilken lämpligen synes böra verkställas genom Kungl. Maj:ts försorg. Under sådana förhållanden har utskottet ansett sig böra afstyrka bifall till den i ämnet väckta motionen.

Utskottet hemställer alltså,

a) att Riksdagen må medgifva, att förre bokförläggaren Hjalmar Linnström må från och med år 1912 under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd af sexhundra kronor.

b) att förevarande motion II: 268 icke må af Riksdagen bifallas.

G. Ang. jordbruksdepartementet.

54:o) I en inom Andra kammaren af herr *Hj. Branting* väckt motion, nr 196, har hemställts, att Riksdagen måtte tilldela förre statsgeologen *Nils Olof Holst* en fyllnadspension af 1,000 kronor.

Ang.
motion
II: 196.

Motiveringen lyder sålunda:

»När Riksdagen fattade sitt beslut om Sveriges geologiska undersöknings öfverförande på ordinarie stat, uttalade den sig härom på följande sätt i sin skrifvelse till Kungl. Maj:t.

'Då undersökningen hittills icke varit uppförd å ordinarie stat, torde samtliga befattningshafvande vid undersökningen, som för närvarande inneha befattningar, hvilka för framtiden komma att öfvergå till ordinarie tjänster, därest de fortfarande vilja behålla sina anställningar vid den nya aflöningsstatens trädande i kraft, böra efter anmälan af chefen erhålla vederbörliga fullmakter å innehafvande befattningar.'

Med dessa ord kan Riksdagen ej gärna velat säga något annat, än att det ålège chefen att anmäla, hvilka tjänstemän som önskade öfverflyttas på ordinarie stat. Förre jordbruksministern O. Nylander har emellertid fattat Riksdagens beslut på ett helt annat sätt. Han har nämligen ej ansett det vara nog att chefen i skrifvelse af den 4 december 1909 anmälde, att 'Sveriges geologiska undersöknings samtliga tjänstemän förklarar sig villiga att fortfarande behålla sina anställningar vid ämbetsverket', utan har statsrådet dessutom i en särskild, här i afskrift bifogad skrifvelse af den 10 december 1909 (bil. A) med afseende på statsgeologen Holst förutsatt såsom erforderligt, att chefen för sin del 'anmälde' honom 'till erhållande af nådig fullmakt som geolog vid undersökningen från och med ingången af år 1910'.

I öfverensstämmelse med yrkanden om statsgeologen Holsts entledigande, hvilka chefen förut hade gjort, men hvilka statsrådet ej godkänt, vägrade emellertid chefen att föreslå Holst till uppflyttning på ordinarie stat. Kungl. Maj:t eller med andra ord den dåvarande regeringen tog sig häraf anledning att besluta statsgeologen Holsts entledigande efter att han 34 $\frac{2}{3}$ år tillhört Sveriges geologiska undersökning. Ehuru regeringen härvid själf utöfvade den formella beslutanderätten, hade den dock indirekt öfverlåtit åt chefen för Sveriges geologiska undersökning rätten att afsätta en af undersökningens tjänstemän. Kan ett sådant regeringens handlingssätt verkligen anses stå i öfverensstämmelse med Riksdagens här ofvan anförda beslut?

Ännu en annan anmärkning synes här vara på sin plats. Enligt kungl. brevet af den 9 januari 1875, här i afskrift bifogadt (bil. B), är det departementschefen, men däremot icke Kungl. Maj:t, som det tillkom att till- och afsätta Sveriges geologiska undersöknings på extra stat uppförda tjänstemän.

Ehuru af föga betydelse för frågan om befogenheten af statsgeologen Holsts entledigande vid årsskiftet 1909—1910, må här erinras om följande, som förut förekommit och kan anses därmed hafva sammanhang.

I februari 1908, då statsgeologen Holst fann sitt hälsotillstånd vacklande, anhöll han om pension, hvartill de då ännu på extra stat uppförda statsgeologerna icke ägde laglig rätt, och han erhöll sådan af Riksdagen att utgå 'från och med månaden näst efter den, hvarunder han afgår från sin befattning vid undersökningen'. Det vill häraf synas som om det öfverläts åt Holst själf, som tagit initiativet i pensioneringsfrågan, att afgöra, när han med tagen hänsyn till sitt hälsotillstånd skulle anse sig böra afgå från sin befattning. I denna riktning uttalade sig också dåvarande chefen för jordbruksdepartementet A. Petersson, då han under riksdagsdebatten om Holsts och en annan statsgeologs pensionering i Första kammaren yttrade den 23 maj 1908, att de hade rätt att 'sitta kvar i tjänsten och afvakta den nya löneregleringen'.

Den 15 maj 1909 insjuknade emellertid Holst i lunginflammation. Chefen för Sveriges geologiska undersökning begagnade då tillfället och anhöll den 25 juni hos chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet O. Nylander, om Holsts entledigande 6 dagar senare eller från juli månads ingång. Denna anhållan blef dock ej bifallen. Icke heller bifölls en förnyad anhållan af den 21 juli om Holsts entledigande från den 1 augusti. Och en ny skrifvelse från chefen för undersökningen af den 4 september ledde icke heller till någon påföljd. Holst hade nämligen med läkareintyg styrkt, att hans hälsotillstånd redan den 16 juli 1909 var 'godt', och detsamma hade sedermera under årets lopp stadigt förbättrats.

Genom sitt oförmodade entledigande hade statsgeologen Holst blifvit försatt i det dilemmat, att han *antingen* skulle lämna ofullbordade och delvis resultatlösa viktiga arbeten, med hvilka han under flera år varit sysselsatt, och hvilka kostat staten icke obetydliga summor, *eller* också afsluta dem på egen bekostnad. Genast efter det hans afsked blef bekant, valde han det senare alternativet, och han förklarade offentligt redan den 28 december 1909, att han 'oaktadt sin afgang vill och skall afsluta' sina ofulländade arbeten. Detta har han nu också

gjort, och resultatet häraf föreligger i tvenne under sistlidne juli månad af Sveriges geologiska undersökning tryckta, här bifogade arbeten: *Alnarpsfloden en svensk Cramer-flod* (64 sid.) och *Beskrifning till kartbladet Börringe kloster* (135 sid.).

Det kan icke vara ur vägen att här erinra därom, att statsgeologen Holst äfven vid ett föregående tillfälle träffats af ett oförmodadt entledigande. Från början af år 1885 hade han förordnats att vara 'chefens biträde' eller med andra ord chefens närmaste man, men den 2 januari 1898, då han efter en utländsk resa återinträdde i tjänstgöring, fann han denna sin befattning på förslag af en då nyutnämnd chef vara kort förut indragen, hvilket för de återstående 12 åren, som han tillhörde Sveriges geologiska undersökning, för honom medförde en årlig löne-minskning af 500 kronor.

Hvad angår statsgeologen Holsts entledigande vid årsskiftet 1909—1910 endast 16 $\frac{1}{4}$ månad före uppnåendet af den ordinarie pensions-åldern, förhindrade honom denna ofrivilliga afgang att komma i åtnjutande af den numera för statsgeologerna fastställda pensionen af 4,000 kronor, utan han har fått åtnöja sig med en reducerad pension af 3,000 kronor, hvilken han sedan den 1 januari 1910 uppbär. Jämföres nu statsgeologen Holst med sin kollega statsgeologen Blomberg, hvilken anställdes vid Sveriges geologiska undersökning 1 månad senare samt också afgick 1 månad senare än Holst och sålunda tillhörde undersökningen precis på dagen lika länge som han, så befinnes det, att Blomberg uppbär en 1,000 kronor högre pension därför, att han vid sin afgang råkade vara till lefnadsåren något äldre än Holst.

Med hänvisning till hvad som i det föregående blifvit anfördt, anser jag mig kunna påstå, att billigheten bjuder, att äfven statsgeologen Holst erhåller hela den ordinarie pension, som Riksdagen tillerkänt statsgeologerna.»

I särskilda till 1908 års Riksdag aflåtna framställningar föreslog Kungl. Maj:t Riksdagen medgifva, att geologerna vid Sveriges geologiska undersökning N. O. Holst och L. E. Svedmark finge vid afgang från sina befattningar åtnjuta en årlig pension af 3,600 kronor hvardera. Med hänsyn till de pensionsbelopp Riksdagen plägar tilldela innehafvare af befattningar, som kunde jämföras med de här ifrågavarande, ansåg emellertid statsutskottet pensionerna skäligen böra bestämmas till 3,000 kronor. Denna utskottets hemställan blef ock af Riksdagen godkänd.

Äfven om skäl icke kunna anses saknas för någon höjning af den åt Holst beviljade pensionen, lär det i allt fall icke vara lämpligt

att nu föreslå en dylik höjning beträffande allenast den ene af förenämnda med hvarandra jämnställda befattningshafvare.

Utskottet hemställer förty,

att förevarande motion, II: 196, ej må vinna Riksdagens bifall.

Ang.
pension åt
vaktmästaren
vid central-
anstalten för
jordbruks-
försök
L. H. Klang.
[34.]

55:o) I punkten 34 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att vaktmästaren *Lars Henrik Klang* må från och med månaden näst efter den, hvarunder han efter uppnådd ålder af 67 år erhåller entledigande från sin nu innehafvande vaktmästarsyssla, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 620 kronor.

Under åberopande af hvad statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 13 januari 1912 i detta ärende innehåller (10 h. t. sid. 125) hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att vaktmästaren *Lars Henrik Klang* må från och med månaden näst efter den, hvarunder han efter uppnådd ålder af 67 år erhåller entledigande från sin nu innehafvande vaktmästarsyssla, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af sexhundraåtjugu kronor.

Ang.
pension åt
vaktmästaren
vid landt-
bruks- och
mejeriinsti-
tutet vid
Alnarp
N. V. Thulin.
[35.]

56:o) Kungl. Maj:t har i punkten 35 under tionde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen medgifva, att vaktmästaren *Nils Vilhelm Thulin* må från månaden näst efter den, hvarunder han erhåller afsked från sin anställning vid landtbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 800 kronor.

Utskottet, som tillåter sig hänvisa till hvad statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 13 januari 1912 i detta ärende innehåller (10 h. t. sid. 127), hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att vaktmästaren *Nils Vilhelm Thulin* må från månaden näst efter den hvarunder han erhåller afsked från sin anställning vid landtbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp, under sin

återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af åttahundra kronor.

57:o) Ut i punkt 36 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att förra portvakten hos landtmästeristyrelsen och ekonomiska kartverket änkan *Johanna Karolina Jonsson*, född Bergstedt, må från och med april månad 1912 under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af 200 kronor att utgå från allmänna indragningsstaten.

Ang.
pension åt
förra port-
vakten hos
landtmästeri-
styrelsen och
ekonomiska
kartverket
änkan
*Johanna
Karolina
Jonsson.*

[36.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 13 januari 1912 (10 h. t. sid. 128).

Då utskottet icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, får utskottet hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att förra portvakten hos landtmästeristyrelsen och ekonomiska kartverket änkan *Johanna Karolina Jonsson*, född Bergstedt, må från och med april månad 1912 under sin återstående lifstid uppbära en årlig pension af tvåhundra kronor att utgå från allmänna indragningsstaten.

58:o) Ut i punkt 37 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att förre domänintendenten *Henrik Jakob Ljungbecks* änka *Eva Ljungbeck*, född Karlsson, må å allmänna indragningsstaten, från och med maj månad 1911 räknadt, under sin återstående lifstid, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förblifver, åtnjuta en årlig pension af 500 kronor.

Ang.
pension åt
förre domän-
intendenten
*H. J. Ljung-
becks* änka
*Eva Ljung-
beck*, född
Karlsson.

[37.]

Under åberopande af den i statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 13 januari 1912 förebragta utredningen i ämnet (10 h. t. sid. 129), hemställer utskottet,

att Riksdagen må medgifva, att förre domänintendenten *Henrik Jakob Ljungbecks* änka *Eva Ljungbeck*, född Karlsson, må å allmänna indragningsstaten, från och med maj månad 1911 räknadt, under sin återstående lifstid, så länge hon i sitt nuvarande änkestånd förblifver, åtnjuta en årlig pension af femhundra kronor.

Ang.
motion I: 13.

59:o) I en inom Första kammaren af herr *G. Tamm* väckt motion, nr 13, har föreslagits, »att Riksdagen ville bevilja direktören *Axel Pihl* en årlig pension från allmänna indragningsstaten af 2,400 kronor, att utgå från och med den 1 juli 1912.»

Beträffande de till stöd för motionen anförda skälen, får utskottet hänvisa till själfva motionen.

Utskottet.

Det torde visserligen icke kunna förnekas, att direktören *Pihl* genom sitt nitiska och framgångsrika arbete inlagt stora förtjänster om den svenska trädgårdsodlingen. Då emellertid *Pihl* icke innehaft statstjänst och enligt hvad utskottet inhämtat i öfrigt sådana omständigheter icke synas föreligga, som kunna tillräckligt motivera ett statsunderstöd åt *Pihl*, har utskottet ansett sig böra afstyrka bifall till ifrågavarande motion.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion, I:13, icke må af Riksdagen bifallas.

H. Ang. finansdepartementet.

Ang.
pension åt f. d.
yrkesinspektö-
ren *H. A.*

Nylén.
[38.]

60:o) Kungl. Maj:t har uti punkt 38 under tionde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen medgifva, att förre yrkesinspektören *Herman August Nylén* må från och med den 1 oktober 1911 under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 1,340 kronor.

Utskottet, som tillåter sig hänvisa till hvad statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1912 i detta ämne innehåller (10 h. t. sid. 11), hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att förre yrkesinspektören *Herman August Nylén* må från och med den 1 oktober 1911 under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af ettusentrehundrafyrtio kronor.

Ang. pension
åt biträdet hos
statistiska cen-
tralbyrån
Anna Maria
Idström.
[39.]

61:o) I punkt 39 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen medgifva, att biträdet hos statistiska centralbyrån *Anna Maria Idström* må från och med den 1 januari 1913 under sin åter-

stående lifstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension till belopp af 550 kronor.

Under åberopande af hvad i detta ärende anföres uti statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari 1912 (10 h. t. sid. 14), får utskottet hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att biträdet hos statistiska centralbyrån Anna Maria Idström må från och med den 1 januari 1913 under sin återstående lifstid från allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension till belopp af femhundrafemtio kronor.

62:o) Kungl. Maj:t har i punkten 40 under tionde hufvudtiteln föreslagit, att anslaget till allmänna indragningsstaten måtte upptagas till 2,419,470 kronor.

Ang.
anslaget till
allmänna
indragnings-
staten.
[40.]

Statsrådet och chefen för finansdepartementet har till statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 13 januari innevarande år anført följande:

»Förslagsanslaget till allmänna indragningsstaten är nu i gällande riksstat upptaget till 2,465,574 kronor.

Utgifterna från detta anslag hafva i runda tal nedannämnda år uppgått till följande belopp:

år 1904	kronor 2,299,200: —
» 1905	» 2,403,800: —
» 1906	» 2,488,900: —
» 1907	» 2,596,600: —
» 1908	» 2,609,600: —
» 1909	» 2,483,200: —
» 1910	» 2,420,000: —

Anslaget torde böra minskas med ett belopp, som för jämnande af hufvudtiteln slutsumma upptages till 46,104 kronor, eller från 2,465,574 kronor till kronor 2,419,470: —

Lägges härtill anslaget till pensionsstaten » 3,156,345: —
skulle slutsumman af tionde hufvudtiteln ordinarie

anslag blifva kronor 5,575,815: —»

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må i riksstaten för år 1913 uppföra anslaget till allmänna indragningsstaten med 2,419,470 kronor; dock med rätt för statsutskottet att vid uppgörande af förslag till riksstaten för nämnda år i anslagets slutsumma vidtaga den jämkning, som för jämnande af riksstatens slutsumma kan finnas erforderlig.

Extra anslag.

Ang. anslag till upprätthållande af arméns pensionering. [41.]

63:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i punkt 41 af tionde hufvudtiteln gjorda framställning och med hänvisning till statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 1 december 1911 (10 h. t. sid. 133), får utskottet hemställa,

att Riksdagen må å extra stat för år 1913 anvisa ett förslagsanslag af 2,900,000 kronor, att användas såväl till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering med fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att afstå de för året densamma tillkommande vederlag för de till statsverket indragna rusthållsafgifterna, som ock till fyllnadspensioner i enlighet med fastställda grunder för sådana pensioners utgående.

Ang. förstärkning af statsbidraget till pensionering af änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén. [42.]

64:o) Med tillstyrkande af bifall till hvad Kungl. Maj:t under punkt 42 af tionde hufvudtiteln föreslagit och med hänvisning till statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 17 november 1911 (10 h. t. sid. 20), hemställer utskottet,

att Riksdagen må till förstärkande af det i 1912 års riksstat uppförda anslaget för bidrag till pensionering af änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén å extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 917 kronor.

65:o) På grund af Kungl. Maj:ts i punkt 43 af tionde hufvudtiteln gjorda framställning och med hänvisning till statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden den 1 december 1911 (10 h. t. sid. 133), hemställer utskottet,

Ang.
anslag till
tillfälliga
understöd åt
vissa pensio-
nerade un-
derofficerare
och vederlikar
vid armén.

att Riksdagen må för utdelande af tillfälliga understöd åt afskedade underofficerare och vederlikar vid armén i enlighet med de af Kungl. Maj:t med 1907 års Riksdag bestämda grunder å extra stat under tionde hufvudtiteln för år 1913 uppföra ett förslagsanslag af 24,131 kronor.

[43.]

66:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts i punkten 44 af tionde hufvudtiteln gjorda framställning och med hänvisning till statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 1 december 1911 (10 h. t. sid. 23), får utskottet hemställa,

Ang.
förstärkning
af 1912 års
anslag för
bidrag till
flottans
pensions-
kassas
gratalfond.

att Riksdagen må till förstärkande af det i 1912 års riksstat uppförda anslaget för bidrag till flottans pensionskassas gratalfond å extra stat för år 1913 anvisa ett belopp af 1,000 kronor.

[44.]

67:o) Uti punkt 45 af tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att dels medgifva, att enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, äldre behöfvande folkskollärare och folkskollärarinnor, hvilka före år 1907 erhållit afsked med pension från folkskollärarnas pensionsinrättning, må för år 1913 tillerkännas understöd till så stort belopp, att detsamma tillsammans med pensionsbeloppet uppgår till 600 kronor,

Ang.
understöd
åt vissa äldre
behöfvande
folkskollärare
och folkskol-
lärarinnor.

[45.]

dels ock för ändamålet på extra stat under tionde hufvudtiteln för år 1913 anvisa ett belopp af 36,637 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 75).

För beredande af understöd åt vissa äldre behöfvande folkskollärare och folkskollärarinnor har Riksdagen på extra stat för hvartera af åren 1911 och 1912 anvisat ett belopp af 36,637 kronor; och föreslår nu Kungl. Maj:t, att för ändamålet beviljas enahanda belopp å extra stat för år 1913. Kungl. Maj:t har emellertid, behjärtande ingifna framställningar om höjning af de ifrågavarande understödens belopp, .

Utskottet.

föreslagit den ändring, att understöds- och pensionsbeloppen, hvilka för närvarande sammanlagdt uppgå till 525 kronor, hädanefter skulle komma att utgå med 600 kronor. Till detta förslag finner sig utskottet böra tillstyrka bifall. Højningen medför visserligen något ökade utgifter för statsverket, men kan, enligt hvad utredningen visar, genomföras utan ökning af det för ifrågavarande ändamålet utgående anslaget.

Utskottet hemställer alltså,

att Riksdagen må dels medgifva, att enligt de närmare bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, äldre behöfvande folkskollärare och folkskollärarinnor, hvilka före år 1907 erhållit afsked med pension från folkskollärarnas pensionsinrättning, må för år 1913 tillerkännas understöd till så stort belopp, att detsamma tillsammans med pensionsbeloppet uppgår till 600 kronor,

dels ock för ändamålet på extra stat under tionde hufvudtiteln för år 1913 anvisa ett belopp af 36,637 kronor.

Ang.
extra pensionsafgifter
till folkskollärarnas pensionsinrättning.

[46.]

68:o) Med tillstyrkande af bifall till Kungl. Maj:ts i punkt 46 af tionde hufvudtiteln därom gjorda framställning och med hänvisning till statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 15 december 1911 (10 h. t. sid. 80), hemställer utskottet,

att Riksdagen må för bestridande af de extra pensionsafgifter, hvilka på grund af § 8 i reglementet för folkskollärarnas pensionsinrättning nu utgå eller till följd af de af 1906 och 1907 års Riksdagar beslutade ändrade bestämmelser om delaktighetsbeloppen i nämnda inrättning komma att utgå, på extra stat för år 1913 under riksstatens tionde hufvudtitel bevilja ett förslagsanslag å 20,000 kronor.

Ang.
tillfälliga understöd
åt pensionerade kronojägare.

[47.]

69:o) Kungl. Maj:t har i punkten 47 af tionde hufvudtiteln föreslagit Riksdagen att å extra stat under tionde hufvudtiteln för år 1913 uppföra ett förslagsanslag af 4,000 kronor för utdelande af tillfälliga

understöd åt pensionerade kronojägare, under villkor att understöd ej må tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behöfvande omständigheter och antingen erhållit afsked med pension från allmänna indragningsstaten till belopp understigande 500 kronor, eller ock under år 1908 erhållit afsked med afkortad pension från anslaget till pensionering af civila tjänstinnehafvare, samt att i afseende å understödets storlek iakttages, att detsamma jämte den utgående pensionen icke må tillsammans öfverstiga 500 kronor.

Utskottet, som tillåter sig hänvisa till hvad statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 13 januari 1912 i detta ämne innehåller (10 h. t. sid. 131), hemställer,

att Riksdagen må å extra stat under tionde hufvudtiteln för år 1913 uppföra ett förslagsanslag af 4,000 kronor för utdelande af tillfälliga understöd åt pensionerade kronojägare, under villkor att understöd ej må tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behöfvande omständigheter och antingen erhållit afsked med pension från allmänna indragningsstaten till belopp understigande 500 kronor, eller ock under år 1908 erhållit afsked med afkortad pension från anslaget till pensionering af civila tjänstinnehafvare, samt att i afseende å understödets storlek iakttages, att detsamma jämte den utgående pensionen icke må tillsammans öfverstiga 500 kronor.

70:o) Ut i punkt 48 under tionde hufvudtiteln har Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till förbättring af pensioneringen från handelsflottans pensionsanstalt å extra stat för år 1913 under riksstatens tionde hufvudtitel bevilja ett förslagsanslag å 31,000 kronor.

Ang.
förbättring
af pensione-
ringen från
handels-
flottans
pensions-
anstalt.
[48.]

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom Andra kammaren af herr *Leander* väckt motion, nr 11, däri hemställts, »det Riksdagen ville, förutom af Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition äskade 31,000 kronor, å extra stat för år 1913 anvisa ytterligare 7,600 kronor till förbättring af pensioneringen från handelsflottans pensionsanstalt sålunda, att pensionsrummen ökas till ett antal af 20 stycken inom hvar och en af klasserna 1, 2 och 3 eller att däraf anslås

Ang.
motion II: 11.

till en vidsträcktare pensionering inom första klassen 3,200, inom andra klassen 2,400 och inom tredje klassen 2,000 kronor.»

I detta ärende kommer utskottet att framdeles under Riksdagen afgifva utlåtande, hvilket utskottet skolat härigenom för Riksdagen

anmäla.

Stockholm den 26 mars 1912.

På bankoutskottets vägnar:

L. von STAPELMOHR.

Reservationer:

Vid *punkten 3:o*), angående höjning af de från Vadstena krigsmanshuskassa och flottans pensionskassa utgående underhåll och pensioner:

af herr *Vahlquist*, som anført följande:

»Då jag fortfarande är af den uppfattningen, att rubbning uti den sedan lång tid tillbaka gällande klassindelningen inom Vadstena krigsmanshuskassa och uti föreskrifna villkor för uppflyttning från lägre till högre underhållsklass icke bör äga rum; då jag anser en förhöjning i gratialen vara synnerligen behöflig och icke böra sättas till lägre belopp än 50 kronor i hvarje understödsclass, hvarigenom understödet skulle i det närmaste komma att uppgå till 90 à 100 kronor i 4 klassen, 100 à 110 kronor i 3 klassen, 125 kronor i 2 klassen och 150 kronor i 1 klassen, korprals- och v. korpralstilläggen ej medräknade; då den beräknade kostnadsökningen härför, stödd på fullt tillförlitlig sakkunnig utredning, kan angifvas till högsta erforderliga belopp; då vidare en utredning i frågan ej blott synes mig obehöflig utan endast skulle fördröja tidpunkten för beredande af en så välbehöflig förhöjning af de utgående understöden och det gamla ordspråket sålunda äfven i detta fall komma att besannas: 'medan gräset växer dör kon', har jag ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till af mig i min motion gjord hemställan;»

samt af herr *Leander*, hvilken i hufvudsak förenat sig med herr *Vahlquist*;

vid *punkten 18:o*), angående understöd åt stallförmannen vid krigsskolan å Karlberg G. A. Karlsson:

af herrar *von Stapelmohr*, *Swartz*, *Hedenstierna* och *Svensson* i Skyllberg, hvilka ansett, att utskottet bort afstyrka bifall till motionen;

vid *punkten 19:o*), angående understöd åt arbetsförmannen vid krigsskolan å Karlberg Per Lindberg:

af herrar *von Stapelmohr, Swartz, Hedenstierna* och *Svensson* i *Skyllberg*, hvilka ansett, att utskottet bort afstyrka bifall till motionen;

vid *punkten 21:o*), angående pension åt f. distinktionskorpralen Johan Hallin:

af herrar *von Stapelmohr, Swartz* och *Neiglick*, som ansett, att utskottet bort afstyrka bifall till motionen;

vid *punkten 31:o) b)*, angående pension åt e. o. tjänstemannen å järnvägsstyrelsens banbyrå G. E. Erdmann:

af herrar *Söderberg* i Stockholm och *Kristensson*, som ansett, att den kungl. propositionen icke bör bifallas;

vid *punkten 37:o*), angående pension för förre ritmästaren vid universitetet i Uppsala C. G. Holmgren:

af herrar *Söderberg* i Stockholm och *Kristensson*, hvilka anført följande:

»Holmgrens hufvudtjänst var en teckningslärarebefattning vid allmänna läroverket i Uppsala. Härifrån uppbär Holmgren en årlig pension af kronor 2,241:78. Då Holmgren redan alltså är pensionerad och hans tjänstgöring vid universitetet icke varit af den beskaffenhet, att den berättigar till pension, anse vi,

att Kungl. Maj:ts framställning i denna punkt icke må af Riksdagen bifallas»;

vid *punkten 42:o*), angående pension åt läraren i violinspelning vid musikkonservatoriet professorn J. F. Book:

af herrar *Holmquist, Söderberg* i Stockholm, *Juhlin, Kristensson, Vahlquist* och *Leander*, hvilka ansett, att utskottets yttrande i denna punkt bort hafva följande lydelse:

»Då Book för erhållande af full pension å kamrerarbefattningen vid musikaliska akademien fått tillgodoräkna sig icke mindre än 17 år af sin tjänstetid såsom biträdande lärare vid musikkonservatoriet, och då han, förutom sin statspension, åtnjuter pension från statsunderstödda kassor, har utskottet ansett sig böra hemställa,

att Kungl. Maj:ts förslag i förevarande punkt 33 under tionde hufvudtiteln icke måtte vinna Riksdagens bifall»;

samt af herrar *Wijk* och *Henricson* i Karlslund, hvilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att Riksdagen icke måtte bifalla Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning;

vid *punkten 46:o*) angående tilläggs pension åt adjunkten, t. f. läroverksrådet N. G. W. Lagerstedt:

af herrar *Söderberg* i Stockholm och *Kristensson*, som ansett, att utskottets yttrande bort hafva följande lydelse:

»Utskottet, som håller före, att läroverksråds anställning är af sådan art, att den icke i och för sig bör berättiga till pension, vill dock beträffande Lagerstedt, med framhållande af hans jämförelsevis långa verksamhet som läroverksråd och stora insats i pedagogiskt hänseende, hemställa,

att Riksdagen må medgifva — — — — —
— — — — — lika med utskottets
hemställan.

Följande herrar ledamöter i utskottet hafva begärt få antecknad, att de icke deltagit i behandlingen af nedan omförmälda punkter:

herr *Neiglick*: punkterna 3:o), 31:o) b) och 34:o);

herr *Carlberg*: punkterna 3:o), 12:o), 18:o)—21:o), 34:o), 54:o) och 59:o);

herr *Hedenstierna*: punkten 21:o);

herr *Henricson* i Karlslund: punkten 34:o);

herr *Svensson* i Skyllberg: punkterna 21:o) och 59:o); samt

herr *Leander*: punkterna 21:o) och 37:o).

TABELLBILAGOR.

Bil.

Tabell öfver ordinarie anslagen

1912 års riksstat anslår:		
Anvisning i kontant.		
Kronor.	ö.	Pensions- och
		A. Pensions-
100,000	—	Till pensionering af civile tjänstinnehafvare, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp
		Ökas med.....
35,000	—	Förvaltningsbidrag till en ny änke- och pupillkassa för civilstaten.....
		Arméns pensionskassa:
		Ersättning för mistade löneinnehållningar.....
		Dito för nådårs- och begravningshjälpsbesparingar.....
152,532	—	Bidrag till pensionering af änkor och barn efter befäl och underbefäl med
		Ökas med.....
243,640	—	Vadstena krigsmanshuskassa.....
30,000	—	Bidrag till ersättning i anledning af kroppsskada, ådragen under militär tjänst-
294,000	—	Förhöjning i gratialen åt afskedadt manskap.....
		Flottans pensionskassa:
		Ersättning för mistade inkomster:
		Till pensionsfonden.....
		» gratialfonden.....
		Bidrag till flottans pensionskassas gratialfond. Nuvarande belopp.....
		Ökas med.....
537,570	—	Till pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar, <i>förslags-</i>
		Till pensionering af flottans och lotsverkets gemenskap (däraf högst 9,030
		staterna inrättade invalidstat), <i>förslagsanslag</i>
60,350	—	Invalidhusfonden.....
2,400	—	För blesserade öfver- och underofficerare, <i>reservationsanslag</i>
15,000	—	För gäldande af statens andel i kostnaden för pensionering af extra provinsial-
25,000	—	» gäldande af statens andel i kostnaden för pensionering af lasarettsläkare,
Tpt	1,495,492	—

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt

Litt. A.

under riksstatens T i o n d e hufvudtitel.

	Förslag till blifvande riksstat:	
	Anvisning i kontant.	
	Kronor.	ö.
indragningsstaterna.		
staten.		
.....	100,000: —	
..... *) 500,000: —	600,000 —	
.....	35,000 —	
.....	4,640: —	
.....	28,080: —	
vederlikar vid armén. Nuvarande belopp	119,812: —	
.....	917: —	
.....	120,729: —	153,449 —
.....		243,640 —
göring		30,000 —
.....		294,000 —
.....	36,320: —	
.....	16,650: —	
.....	25,000: —	
.....	1,000: —	
.....	26,000: —	
.....	78,970: —	
anslag	270,000: —	
kronor till den för daglönare å f. d. timmermans- och handtverks-	189,600: —	538,570 —
.....		60,350 —
.....		2,400 —
läkare, förslagsanslag		15,000 —
förslagsanslag		25,000 —
Transport	1,997,409 —	

utlåtande.

1912 års riksstat anslår:		
Anvisning i kontant:		
Kronor.	ö.	
Tpt 1,495,492	—	
6,700	—	Bidrag till sjuksköterskors pensionering, <i>förslagsanslag</i>
30,000	—	Till bestridande af statens bidrag till pensionering af barnmorskor, <i>förslags-</i>
11,000	—	» gäldande af kostnaden för förvaltningen af barnmorskornas pensionsanstalt,
101,000	—	Bidrag till handelsflottans pensionsanstalt att af tullmedlen direkt utgå, <i>förslags-</i>
144,554	—	Bidrag till pensionering af änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk,
68,000	—	Bidrag till pensionering af den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läro-
30,000	—	Bidrag till döfstumlärares pensionsanstalt, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp
	—	<i>Ökas</i> med
681,892	—	Bidrag till folkskollärares pensionering
72,790	—	Bidrag till folkskollärares änke- och pupillkassa
3,000	—	Bidrag till kungl. ^{mus.} hofkapellets pensionsinrättning
5,000	—	Till bestridande af statsverket på grund af lagen angående olycksfall i arbete
		B. Allmänna
2,465,574	—	Till diverse föremål, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp
	—	<i>Minskas</i> med
S:a 5,115,002	—	

		Förslag till blifvande riksstat:
		Anvisning i kontant.
		Kronor. ö.
	Transport	1,997,409 —
		6,700 —
anslag		30,000 —
förslagsanslag, högst		11,000 —
anslag		101,000 —
pedagogier, seminarier, m. m.		144,554 —
anstalter, förslagsanslag		68,000 —
	30,000: —	
	5,000: —	35,000 —
		681,892 —
		72,790 —
		3,000 —
åliggande utgifter för lifräntor m. m., förslagsanslag		5,000 —
indragningsstaten.		
	2,465,574: —	
	46,104: —	2,419,470 —
	Summa	5,575,815 —

Bil. Litt. B.

**Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens
Tionde hufvudtitel.**

	Kronor.	ö.
Pensionsstaten.		
Till upprätthållande af arméns pensionskassas egen pensionering med fastställda pensionsbelopp samt till fyllnadspensioner, <i>förslagsanslag</i>	2,900,000	—
» förstärkande af det i 1912 års riksstat uppförda anslag för bidrag till pensionering af änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén	917	—
» utdelande af tillfälliga understöd åt afskedade underofficerare och vederlikar vid armén, <i>förslagsanslag</i>	24,131	—
» förstärkande af det i 1912 års riksstat uppförda anslag för bidrag till flottans pensionskassas gratialfond	1,000	—
» beredande af understöd åt vissa äldre behöfvande folkskollärare och folkskollärarinnor	36,637	—
» extra pensionsavgifter till folkskollärarnas pensionsinrättning, <i>förslagsanslag</i>	20,000	—
» utdelande af tillfälliga understöd åt pensionerade kronojägare, <i>förslagsanslag</i>	4,000	—
» förbättring af pensioneringen från handelsflottans pensionsanstalt, <i>förslagsanslag</i>	*) 31,000	—
Summa	3,017,685	—

*) Af Kungl. Maj:t föreslaget belopp, hvaröfver utskottet framdeles kommer att afgifva särskildt utlåtande.

Bil. Litt. C.

Allmänna indragningsstaten.

N y a n v i s n i n g .	Kronor	ö.
Justitiedepartementet.		
Skrifbiträdena hos Svea hofrätt Hilda Carolina Charlotta Sjögren och Julie Molin, pensioner, åt den förra 970 kronor och åt den senare 900 kronor	1,870	—
Föreståndaren vid kronohäktet i Lycksele Lars Gustaf Larsson, pension	900	—
Kokerskan vid straffängelset i Växjö Kajsa Svensdotter, pension	230	—
Vaktkonstapeln vid centralfängelset i Härlanda Nils Aron Moréns änka Sofia Morén och omyndige son	240	—
Utrikesdepartementet.		
Envoyén Johan Anton Wolff Grip, pension	6,000	—
Kontorsbiträdet vid svenska konsulatet i Köpenhamn Andreas Christian Bang, pension	2,400	—
Landtförsvarsdepartementet.		
F. fästningsbyggnadsarbetaren Karl Gustaf Andersson, pension	300	—
F. fästningsbyggnadsarbetaren Johan Andreasson-Skoglund, pension	200	—
Stallförmannen vid krigsskolan å Karlberg Gustaf Alrik Karlsson, pensionstillägg	200	—
Arbetsförmannen å kungsgården vid krigsskolan å Karlberg Per Lindberg, pensionstillägg	100	—
F. köksföreståndarskan vid volontärskolan i Härnösand, änkan Serafia Bergman, understöd	200	—
Transport	12,640	—

	Kronor.	ö.
Transport	12,640	—
F. distinktionskorpralen Johan Hallin, pension	103	—
F. smedsmästaren Johannes Jonsson Lundbergs änka Kristina Sofia Lundberg, född Appelgren, pension	300	—
Vaktmästaren vfd intendenturkåren, förrådsvaktmästaren vid Kalmar regemente Samuel Johan Hultgren, pension	211	—
Arbeterskorna vid ammunitionsfabriken å Marieberg Ollas Greta Mattsdotter, Augusta Maria Norström, Johanna Matilda Zetterberg, Erikhans Brita Ersdotter och Erikhans Anna Ersdotter, pensioner åt enhvar 300 kronor	1,500	—
Sjöförsvarsdepartementet.		
Fortifikationsarbetaren Nils Johansson, pension	300	—
F. fortifikationsarbetaren Carl Oskar Nordström, lifränta	150	—
F. båtsmannen Per Otto Åkesson Byman, tilläggs pension	286	—
Lektorn vid sjökrigsskolan, filosofie doktorn Johan Adolf Bruun, aflöning	5,000	—
Civilingenjören Carl Adolf Nordström, pension	900	—
Civildepartementet.		
Extra tjänstemannen å järnvägsstyrelsens banbyrå Per Svanbeck, pension	1,900	—
Extra tjänstemannen å järnvägsstyrelsens banbyrå Gustaf Elias Erdman, pension	1,000	—
Tjänstförrättande byråingenjören af första klass Anders Henrik Larson, pension	2,100	—
Extra polismannen vid statens järnvägar Johan Jansson, pension	500	—
F. järnvägsbyggnadsarbetaren Karl Erik Pettersson, pension	300	—
F. järnvägsbyggnadsarbetaren Carl Johan Hill, pension	300	—
Skrifbitrådet hos länsstyrelsen i Malmö Hilda Gustafva Ryberg	700	—
Ecklesiastikdepartementet.		
Docenten i kemi filosofie doktorn Theodor Svedberg, lön och tjänstgöringspenningar	3,700	—
F. ritmästaren vid universitetet i Uppsala Carl Gustaf Holmgren, pension	500	—
Transport	32,390	—

	Kronor.	ö.
Transport	32,390	—
Preparatorn vid anatomisk-histologiska institutionen vid universitetet i Lund Otto Mattsson, lönetillägg	500	—
Prosektorn vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, professorn vid konsthögskolan Carl Albert Lindströms änka Evelyn Lindström, född Sutthoff, pension	800	—
Adjunkten vid högre lärarinneseminariet Erik Gustaf Jonas Lilljebjörn, aflöning	3,000	—
Läraren i modellering vid Chalmers tekniska läroanstalt, bildhuggaren Carl Gottlieb Junghänel, pension	450	—
Verkmästaren vid tekniska elementarskolan i Örebro Johan Adolf Lindhagen, pension	2,000	—
Vaktmästaren vid realskolan i Karlshamn Carl Mattsson, pension	400	—
Vaktmästaren vid högre allmänna läroverket i Halmstad C. E. Lindströms änka Carolina Petronella Lindström, född Kjellander, understöd	200	—
Lektorerna vid högre allmänna läroverket i Gäfve Karl Oskar Fyhrvall, fyllnadspension	570	—
Adjunkten vid högre realläroverket å Östermalm i Stockholm, t. f. läroverksrådet Nils Gerhard Wilhelm Lagerstedt, tilläggs pension	1,600	—
Maskinisten vid naturhistoriska riksmuseet Lars Larsson Bloms änka Anna Sofia Blom, född Wärnholm, understöd	150	—
Understöd åt äldre behöfvande folkskollärare	4,800	—
Understöd åt äldre behöfvande småskollärare m. fl.	25,000	—
Understöd åt äldre, behöfvande, från småskollärares ålderdomsunderstödsanstalt understödda småskollärare	25,000	—
Rektorn vid förskolan för blindas i Växjö Gustaf Albert Lybergs änka Agnes Maria Lyberg, född Lagerstam, pension	300	—
Biträdande läraren i violinspelning vid musikkonservatoriet, professorn Johan Fridolf Book, pension	230	—
Bokförläggaren Hjalmar Linnström, understöd	600	—
Jordbruksdepartementet.		
Vaktmästaren Lars Henrik Klang, pension	620	—
Vaktmästaren vid landtbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp Nils Vilhelm Thulin, pension	800	—
F. portvakten hos landtmäteristyrelsen och ekonomiska kartverket änkan Johanna Karolina Jonsson, född Bergstedt, pension	200	—
Transport	99,610	—

	Kronor.	ö.
Transport	99,610	—
F. domänintendenten Henrik Jakob Ljungbecks änka Eva Ljungbeck, född Karlsson, pension	500	—
Finansdepartementet.		
F. yrkesinspektören Herman August Nylén, pension	1,340	—
Biträdet hos statistiska centralbyrån Anna Maria Idström, pension	550	—
Summa	102,000	—

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	Sid.
Ordinarie anslag.	
I. Pensionsstaten	1
II. Indragningsstaten	10
A. Ang. justitiedepartementet	10
B. Ang. utrikesdepartementet	13
C. Ang. landtförsvarsdepartementet	14
D. Ang. sjöförsvarsdepartementet	25
E. Ang. civildepartementet	29
F. Ang. ecklesiastikdepartementet	33
G. Ang. jordbruksdepartementet	47
H. Ang. finansdepartementet	52
Extra anslag	54
Reservationer	59
Tabellbilagor	63